

SLOVENSKÁ KNIŽNICA PRE NEVIDIACICH
MATEJA HREBENDU V LEVOČI
ŠTÚROVA 36, 054 65 LEVOČA

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2025

Organizácia: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu
v Levoči

Rezort: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Typ hospodárenia: príspevková organizácia

Obsah

1 IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	3
2 POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE	4
3 KONTRAKT ORGANIZÁCIE SO ZRIAĐOVATEĽOM A JEHO PLNENIE	8
4 ČINNOSTI / PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY	12
4.1 VÝKON ODBORNÝCH KNIŽNIČNÝCH ČINNOSTÍ.....	12
4.2 KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ A VZDELÁVACIE PODUJATIA PRE VEREJNOSŤ ..	19
4.3 EDIČNÁ A VYDAVATEĽSKÁ ČINNOSŤ	23
4.3.1 Výroba publikácií vo zvukovom zázname	23
4.3.2 Výroba publikácií v Braillovom písme	25
4.3.3 Vydávanie periodických publikácií.....	28
4.3.4 Slovenská autorita pre Braillovo písmo	34
4.4 SPRÁVA A PREVÁDZKA NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU	39
4.5 PREVÁDZKOVÁ RÉŽIA	40
5 ROZPOČET ORGANIZÁCIE	44
5.1 ZHODNOTENIE PLNENIA ZÁVÄZNÝCH UKAZOVATEĽOV ROZPOČTU	44
5.2 PRÍJMY ORGANIZÁCIE	45
5.2.1 Príjmy organizácie podľa ekonomickej klasifikácie	45
5.2.2 Prostriedky prijaté z rozpočtu Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi	46
5.2.3 Úpravy schváleného rozpočtu príjmov v priebehu roka	46
5.3 VÝDAVKY ORGANIZÁCIE	47
5.3.1 Výdavky organizácie podľa ekonomickej klasifikácie	47
5.3.2 Výdavky organizácie podľa funkčnej klasifikácie	50
5.3.3 Výdavky organizácie hrazené z prostriedkov Európskej únie a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu.....	51
5.3.4 Výdavky z iných prostriedkov zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi...	51
5.3.5 Úpravy schváleného rozpočtu výdavkov v priebehu roka	51
5.4 FINANČNÉ OPERÁCIE	51
5.5 DODRŽANIE LIMITU VEREJNÝCH VÝDAVKOV NA ROK 2025	52
5.6 NÁKLADY A VÝNOSY, HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK	52
5.7 PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ	57
6 ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI.....	58
7 HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V DANOM ROKU	61
8 HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE.....	63

1 IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
Sídlo: Štúrova 36, 054 65 Levoča
IČO: 37780387

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Forma hospodárenia: príspevková organizácia
Dátum zriadenia: 1. 1. 1999

Štatutárny zástupca: **Ing. František Hasaj**
riaditeľ

Členovia vedenia: **Ing. Marián Ferko**
zástupca riaditeľa – vedúci ekonomicko-hospodárskeho oddelenia

PhDr. Mária Bendíková
vedúca sekretariátu riaditeľa

Mgr. Alena Repaská
vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb

Mgr. Daniela Dubivská
vedúca redakcie

Ing. Daniela Bonková
vedúca oddelenia zvukových štúdií

Ing. Miroslava Kučerová
vedúca oddelenia tlače a expedície

Kontakty: tel.: +421 53 2451201, 202, 001
e-mail: skn@skn.sk
adresa webovej stránky: www.skn.sk

Hlavné činnosti: Výkon odborných knižničných činností
Kultúrno-spoločenské a vzdelávacie podujatia pre verejnosť
Edičná a vydavateľská činnosť
Správa a prevádzka nehnuteľného majetku
Prevádzková réžia

2 POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči (ďalej len „SKN“ alebo „knižnica“) ako **celoštátna špeciálna knižnica poskytuje knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím** s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby.

Knižnica v rámci predmetu činnosti najmä

- a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond,
- b) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje dokumenty o slepeckom hnutí v Slovenskej republike,
- c) poskytuje knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím,
- d) vyrába, vydáva, sprístupňuje a distribuuje periodické a neperiodické publikácie v špeciálnych formách
  - v Braillovom písme,
  - vo zväčšenom type písma,
  - vo zvukovom zázname,
  - v reliéfnej grafike,
  - v elektronickej forme,
- e) v oblasti svojej špecializácie poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby iným knižniciam,
- f) pôsobí ako metodické, poradenské, koordinačné a vzdelávacie centrum pre nevidiacich, slabozrakých a inak zdravotne postihnutých v Slovenskej republike,
- g) je konzervačnou knižnicou Slovenskej republiky,
- h) za odplatu poskytuje a distribuuje výrobky a pomôcky pre nevidiacich a slabozrakých, ktoré súvisia s produkciou knižnice,
- i) organizuje kultúrne a odborné podujatia, výchovno-vzdelávacie podujatia, výstavy, zabezpečuje informačné vzdelávanie používateľov,
- j) v oblasti svojej pôsobnosti nadväzuje priame vzťahy s inými právnickými osobami a fyzickými osobami doma i v zahraničí a so súhlasom zriaďovateľa vstupuje do medzinárodných združení s inými pamäťovými a fondovými inštitúciami,
- k) prevádzkuje ubytovacie zariadenia vo svojej správe, ktoré sa využívajú na dočasný pobyt pre potreby knižnice, iných kultúrnych organizácií a zriaďovateľa v súlade s platnými právnymi predpismi,
- l) plní funkciu Slovenskej autority pre Braillovo písmo,
- m) plní ďalšie úlohy súvisiace s činnosťou knižnice.

SKN sa okrem vyššie uvedených činností v strednodobom výhlade zameria aj na plnenie nasledujúcich úloh:

V roku 2026 plánujeme vykonať **revíziu knižničného fondu** v súlade so zákonom č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry SR č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o evidencii, revízii a vyradovaní knižničného fondu. Revízii bude predchádzať systematická očista fondu zameraná na vyradenie fyzicky opotrebovaných, poškodených a obsahovo zastaraných dokumentov. Následná revízia bude zameraná na kontrolu fyzického stavu a evidencie knižničných jednotiek s cieľom zosúladiť

skutočný stav so stavom v evidencii a zabezpečiť aktuálnosť, prehľadnosť a kvalitu knižničného fondu.

Počas roka 2025 sa vykonali prípravné práce na **implementácii nového knižnično-informačného systému KOHA**, ktorý má v roku 2026 nahradiť KIS Virtua. V rámci týchto prác sme pripravovali podklady, vykonávali analýzy a zhromažďovali všetky potrebné podklady pre zavedenie systému. Koordinátorom implementácie je Slovenská národná knižnica v Martine.

Naša inštitúcia uzatvorila Dohodu o autorizovanom subjekte medzi SKN ako oprávnenou osobou za Slovenskú republiku a Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) za konzorcium Accessible Books Consortium (ABC) a v roku 2025 sa stala **súčasťou globálnej knižnej služby ABC** (Global Book Service). Toto partnerstvo umožňuje bezplatnú cezhraničnú výmenu diel prístupných pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s poruchami čítania, v dôsledku čoho sa zásadne rozširuje ponuka sprístupnenia cudzojazyčnej literatúry. Považujeme za kľúčové umožniť priamy prístup registrovaných používateľov SKN do katalógu ABC. Doterajší model funguje na princípe sprostredkovania, keď knihovníci SKN realizujú rešerš na základe individuálnych požiadaviek čitateľov. Cieľom je postupne prejsť na model, ktorý umožní samostatné vyhľadávanie dostupných titulov používateľmi pri zachovaní statusu SKN ako autorizovanej entity a pri zabezpečení legislatívnej a technickej kompatibility. Tento krok posilní informačnú autonómiu používateľov, zrýchli prístup k zahraničnej literatúre v prístupných formátoch a zároveň zefektívni vnútorné procesy knižnice.

V najbližších rokoch plánujeme **systematicky vylepšovať digitálnu knižnicu** a zavádzať moderné technologické riešenia. Chceme využiť umelú inteligenciu pri rozšírenom vyhľadávaní zvukových kníh, časopisov a e-Braille kníh nielen v samotnej digitálnej knižnici, ale aj v službe DIKDA pre čitateľov SKN a v online katalógu knižnice. AI plánujeme implementovať aj pre personalizované odporúčania kníh pre čitateľov. Od tejto modernizácie očakávame zvýšenie počtu sťahovaných zvukových kníh a zlepšenie dostupnosti obsahu pre používateľov.

Online obchod SKN budeme naďalej rozvíjať nielen ako prostriedok na zvyšovanie vlastných príjmov, ale predovšetkým ako nástroj podpory informačnej samostatnosti a každodenných potrieb nevidiacich a slabozrakých používateľov. Jeho cieľom je rozširovať dostupnosť špecializovaných publikácií a pomôcok, ktoré sú určené na dlhodobé používanie a praktickú prácu s textom v braili. V ponuke sa nachádzajú napríklad kuchárske knihy, príručky, výživové tabuľky, detské knihy, kalendáre, reliéfne obrázky, orientačné plániky, pohľadnice a ďalšie špecifické produkty. V strednodobom horizonte plánujeme ponuku systematicky rozširovať, osobitne v oblasti hmatových ilustrácií a reliéfnych obrázkov, ktoré predstavujú dôležitý prvok rozvoja hmatového vnímania, priestorovej orientácie a vzdelávania detí aj dospelých používateľov. Cieľom je, aby online obchod nebol len distribučným kanálom, ale aktívnym nástrojom podpory hmatovej gramotnosti a praktickej využiteľnosti Braillovho písma v každodennom živote.

SKN v **oblasti tvorby brailových kníh** prešla na moderný digitálny model spracovania, v rámci ktorého elektronická verzia publikácie vstupuje priamo do procesu brailovej sadzby a následne do korektúry realizovanej nevidiacimi korektormi prostredníctvom brailových riadkov. Tento spôsob práce prináša výrazné zefektívnenie procesov, šetrí čas aj personálne kapacity a umožňuje, aby jednu publikáciu spracoval namiesto dvoch osôb jeden kvalifikovaný zamestnanec. Vzhľadom na výrazné opretie sa o digitálne prostredie bude v najbližších rokoch nevyhnutné **systematicky modernizovať technologické vybavenie súvisiace s brailovou sadzbou, korektúrou aj tlačou**. Spoločné softvérové riešenia, stabilné pracovné stanice, kvalitné brailové riadky a výkonné brailové tlačiarne predstavujú základný predpoklad kontinuity výroby. Akékoľvek technické

zlyhanie alebo zastaranie technológií môže mať priamy dopad na kvalitu výstupu, termíny spracovania aj dostupnosť publikácií pre používateľov. Moderné a stabilné digitálne prostredie preto nie je otázkou komfortu, ale podmienkou zabezpečenia profesionálnej, presnej a dlhodobo udržateľnej produkcie brailových dokumentov.

SKN v **oblasti tvorby zvukových kníh** sa v strednodobom výhľade zameria na niekoľko oblastí činností. Trvalým poslaním ostáva sledovanie vývoja v oblasti digitálneho záznamu a spracovania zvuku, získané poznatky aplikovať pri produkcii zvukových kníh a časopisov, dbať o funkčnosť a investície do nahrávacej techniky a aktuálnosť nahrávacieho softvéru. Dôležitým aspektom je vyhľadávanie a získavanie nových načítavateľov s kvalitným hlasovým prejavom, čo je neodmysliteľne späté s ich dostatočnou finančnou motiváciou, keďže v ostatnom čase zo strany načítavateľov silnejú hlasy po valorizácii autorských odmien za načítavanie. Vzhľadom na zvyšujúcu sa kvalitu hlasovej syntézy budeme podporovať vydávanie niektorých dokumentov, kde sa nevyžaduje umelecké podanie (periodík, odbornej literatúry), reprodukováných syntetickým hlasom.

SKN od roku 2020 plní úlohy **Slovenskej autority pre Braillovo písmo (SABP)**, čím si Slovenská republika plní záväzok vytvorenia a podporovania činnosti národnej autority Braillovho písma. Hlavným poslaním SABP je predovšetkým **štandardizácia Braillovho písma pre všetky oblasti jeho využitia**, t. j. vytvorenie unifikovaných pravidiel tvorby a používania Braillovho písma a hmatovej grafiky na Slovensku. **V oblasti tvorby pravidiel písania a používania Braillovho písma** v Slovenskej republike sme počas troch rokov existencie SABP vydali tri príručky pravidiel písania a používania Braillovho písma v Slovenskej republike a v tejto aktivite budeme kontinuálne pokračovať aj v nasledujúcom období. **V rámci osvetových aktivít** sa SABP zameria na **šírenie povedomia o Braillovom písme a jeho postavení v 21. storočí**, a to aj v digitálnom prostredí. Braillovo písmo a hmatová grafika sú kľúčové piliere komunikácie nevidiacich ľudí a je nevyhnutné v tomto smere zabezpečiť, aby boli pevnou súčasťou vzdelávania detí a žiakov so zrakovým postihnutím, ale aj dospelých v prípade zníženia kvality alebo straty zraku.

SABP sa úspešne etablovala aj **v medzinárodnom meradle**. Jedným z dôležitých cieľov je podporovanie a systematické rozvíjanie tejto medzinárodnej spolupráce. Braillovo písmo, osobitne v prostredí menších jazykových komunít, potrebuje silnú medzinárodnú odbornú oporu, výmenu skúseností a koordinovaný postup pri reagovaní na technologické a vzdelávacie výzvy. Izolovaný prístup by neumožnil držať krok s dynamickým vývojom digitálnych technológií, štandardizačných procesov ani pedagogických trendov. Medzinárodná spolupráca preto predstavuje nevyhnutný predpoklad zachovania kvality, kompatibility a dlhodobej životaschopnosti slovenského brailového zápisu v európskom a globálnom kontexte.

Aj preto SABP aktívne pôsobí **v riadiacej komisii pracovnej skupiny pre Braillovo písmo Európskej únie nevidiacich** a podieľa sa na formovaní európskych stratégií v oblasti štandardizácie a rozvoja Braillovho písma. Aktívne participuje na organizovaní odborných diskusných fór Expert Table Talks o používaní brailových riadkov, ktoré reflektujú aktuálne výzvy využívania brailových zobrazovacích technológií v digitálnom prostredí.

Zástupcovia SABP sú aktívne zapojení do **pracovnej skupiny technickej komisie Európskeho výboru pre normalizáciu (CEN)**, čím sa Slovenská republika priamo podieľa na tvorbe európskych štandardov v oblasti prístupnosti.

SABP je zapojená do **advocacy group medzinárodnej iniciatívy ICEVI–WBU Global Braille Literacy Campaign** a v strednodobom horizonte plánuje túto angažovanosť ďalej systematicky rozvíjať. V rámci kampane sa SABP bude aktívne podieľať na oslovovaní vládnych inštitúcií,

tvorcov verejných politík a ďalších relevantných kľúčových partnerov s cieľom posilniť postavenie Braillovho písma vo vzdelávacích systémoch a legislatívnych rámcoch. Dôležitou súčasťou aktivít bude podpora a iniciovanie vzdelávacích programov pre učiteľov a trénerov Braillovho písma, ako aj šírenie odborných odporúčaní smerujúcich k systematickému rozvoju brailovej gramotnosti. Zapojením do globálnej kampane SKN a SABP nielen reflektujú medzinárodné trendy, ale aktívne prispievajú k formovaniu prostredia, v ktorom je brail vnímaný ako nevyhnutný nástroj vzdelávania, samostatnosti a plnohodnotného spoločenského uplatnenia osôb so zrakovým postihnutím.

V oblasti medzinárodnej spolupráce je rozvíjané partnerstvo s Maďarskom zamerané na **rozširovanie dostupnosti maďarskej brailovej literatúry** pre potreby maďarskej národnostnej menšiny na Slovensku, ktorá tvorí približne 10 % obyvateľstva. Cieľom je systematicky posilňovať dostupnosť maďarskej brailovej literatúry a zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu a informáciám pre používateľov maďarského materinského jazyka.

V oblasti **regulatívnej činnosti** SABP je jedným z kľúčových odborných cieľov hľadanie funkčného a dlhodobu udržateľného riešenia pre **štúdium matematiky v digitálnom prostredí**, ktoré umožní simultánne používanie počítača, hlasového výstupu a brailového riadku. Cieľom je vytvoriť podmienky, aby nevidiaci žiaci a študenti mohli plnohodnotne študovať matematiku v súlade s modernými technologickými možnosťami a princípmi inkluzívneho vzdelávania. SABP sa zároveň podieľa na príprave a realizácii medzinárodného projektu Erasmus+ Tactile Plus, realizovaného v spolupráci štyroch európskych krajín. Projekt je zameraný na tvorbu pravidiel a metodických odporúčaní pri tvorbe a používaní hmatovej grafiky, s cieľom zabezpečiť kvalitu, jednotnosť a pedagogickú efektivitu hmatových materiálov v európskom priestore.

V roku 2026 SABP iniciuje **prvý ročník národného kola súťaže tvorby hmatových kníh TactusSk**, ktorého cieľom je systematicky podporovať vznik kvalitných hmatových publikácií pre deti so zrakovým postihnutím. Zavedením národného kola sa vytvára platforma pre autorov, ilustrátorov, pedagógov, školy a ďalšie subjekty, ktoré sa venujú tvorbe hmatových materiálov, a zároveň sa zabezpečuje prepojenie Slovenskej republiky na medzinárodnú súťaž Typhlo&Tactus. V strednodobom horizonte plánuje SABP túto súťaž pravidelne organizovať, odborne garantovať jej kvalitu a využívať ju ako nástroj podpory hmatovej gramotnosti, kreativity a inovatívnych prístupov k tvorbe detských kníh. Hmatové knihy predstavujú významný prvok rozvoja čitateľských návykov detí so zrakovým znevýhodnením a zohrávajú dôležitú úlohu pri prepájaní textu v braili s hmatovou ilustráciou ako plnohodnotným nositeľom informácie.

SABP bude aj naďalej úzko spolupracovať s oddelením knižnično-informačných služieb pri **systematickom rozširovaní digitálneho brailového fondu**. V digitálnom prostredí je nevyhnutné zabezpečiť, aby publikácie boli spracované v takej podobe, ktorá umožňuje korektné zobrazovanie na brailových riadkoch a plnohodnotné využívanie Braillovho písma pri práci s elektronickými dokumentmi. Hoci čítanie zvukových kníh alebo čítanie pomocou hlasového výstupu predstavuje významný nástroj prístupu k informáciám, nenahrádza funkciu Braillovho písma pri rozvoji a udržiavaní čitateľskej gramotnosti,

SABP bude i naďalej pokračovať v **prepise učebníc a učebných materiálov** na pracovisku prepisu. Z dôvodu konsolidačného opatrenia v roku 2025 došlo k výraznému obmedzeniu činnosti tohto pracoviska, keď prepustením jednej zamestnankyne došlo k zníženiu výkonu pracoviska. Preto SABP upravila stratégiu pracoviska, na základe ktorej sa bude v najbližšom období venovať prepisu učebníc a učebných materiálov prednostne do Braillovho písma a hmatovej grafiky, úprava elektronických dokumentov do prístupného formátu ustúpi do úzadia. Z dôvodu náročnosti úpravy do brailu a hmatovej grafiky, ako aj z dôvodu nedostatočných personálnych kapacít, dôjde ku

znížení plánovaného počtu prepísaných učebníc na 9 učebníc ročne. Taktiež v dôsledku tohto opatrenia došlo k zúženiu cieľovej skupiny, učebnice bude pracovisko od roku 2026 spracúvať pre prvý a druhý cyklus kurikula základného vzdelávania.

SKN bude oslovovať a motivovať predovšetkým **inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky** (divadlá, múzeá, galérie, knižnice), aby **systematicky rozvíjali aktivity v prospech osôb so zdravotným postihnutím** a zabezpečovali dostupnosť kultúry pre všetkých, a to aj prostredníctvom produktov a služieb SKN. **Zákon č. 351/2022 Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý je účinný 28. júna 2025, vytvára jasný legislatívny rámec pre uplatňovanie princípov prístupnosti v praxi. SKN vníma jeho implementáciu ako významnú príležitosť posilniť využívanie Braillovho písma a hmatovej grafiky najmä pri rekonštrukciách kultúrnych inštitúcií, tvorbe nových expozícií a modernizácii verejných priestorov. SKN je zároveň pripravená **metodicky usmerňovať organizácie štátneho a verejného sektora** i ďalšie subjekty tak, aby prístupnosť nebola vnímaná ako formálna povinnosť, ale ako prirodzená súčasť kvalitného a prístupného verejného priestoru.

3 KONTRAKT ORGANIZÁCIE SO ZRIAĐOVATEĽOM A JEHO PLNENIE

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči uzatvorili Kontrakt č. MK – 3985/2025-212/3198 na roky 2025, 2026 a 2027 vrátane dodatku č. 1 ku kontraktu – MK – 3985/2025-212/7516. Tento kontrakt je interný plánovací a organizačný dokument, ktorého cieľom je sprehľadniť vzťahy medzi ústredným orgánom štátnej správy a organizáciou v jeho pôsobnosti, v oblasti realizácie činností a ich financovania pri plnení verejných funkcií a verejnoprospešných činností.

Kontrakt na roky 2025 až 2027 je zverejnený na:

Kontrakt MK–3985/2025-212/3198 medzi MK SR a SKpN

Dodatok č. 1 ku kontraktu MK–3985/2025-212/3198 medzi MK SR a SKpN

Kontrakt bol uzatvorený v súlade so zriaďovacou listinou SKN na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledujúcich činností:

- **výkon odborných knižničných činností** podľa zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“),
- **kultúrno-spoločenské a vzdelávacie podujatia pre verejnosť**,
- **edičná a vydavateľská činnosť**,
- **správa a prevádzka nehnuteľného majetku**,
- **prevádzková réžia**.

Účastníci kontraktu zobrali na vedomie, že **pri plnení týchto činností a realizácii aktivít budú prihliadať na špecifické potreby osôb so zdravotným znevýhodnením** v rámci technických, finančných a personálnych možností SKN.

Činnosti SKN naplňali najmä nasledovné ciele a ich merateľné ukazovatele:

VÝKON ODBORNÝCH KNIŽNIČNÝCH ČINNOSTÍ

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť	Výsledkové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet nových knižničných jednotiek získaných kúpou, darom, výmenou (ročný prírastok)	4 400	4 679	z toho počet nových knižničných jednotiek získaných kúpou (ročný prírastok)	4 400	4 679
			počet aktívnych používateľov knižnice	1 150	1 371
			počet absenčných výpožičiek	68 000	74 401
počet spracovaných bibliografických záznamov (ročný prírastok)	4 400	4 679			

Doplňovanie knižničného fondu (ďalej len „KF“) bolo realizované predovšetkým **vlastnou výrobou** dokumentov vo zvukovom vyhotovení a v Braillovom písme. Ďalšie formy dopĺňovania KF – kúpa, povinný výtlačok a dar. K 31. 12. 2024 bol **KF doplnený o 4 679 knižničných jednotiek**, čo predstavuje 712 titulov, z toho zvukové dokumenty 3 822 kn. j. (565 titulov) a brailové dokumenty 857 kn. j. (147 titulov).

Knižnica registrovala **1 371 aktívnych používateľov**, z toho 161 používateľov do 15 rokov. Zaregistrovali sme 103 nových používateľov. Služby digitálnej knižnice aktívne využívalo 665 používateľov.

Knižnica zrealizovala **74 401 výpožičiek**, z toho 13 041 zvukových kníh, 7 522 zvukových kníh pracoviskám pre ZP vo verejných knižniciach, 6 622 kníh v Braillovom písme a 47 216 elektronických kníh z digitálnej knižnice SKN.

V knižnično-informačnom systéme Virtua bolo spracovaných **4 679 bibliografických záznamov**.

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ A VZDELÁVACIE PODUJATIA PRE VEREJNOSŤ

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť	Výsledkové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet kultúrno-spoločenských podujatí	5	8	počet návštevníkov	70	166
z toho počet spoluorganizovaných podujatí	1	1	počet návštevníkov	20	45
počet vzdelávacích podujatí	25	44	počet návštevníkov	700	1 228

z toho počet spoluorganizova- ných podujatí	2	3	počet návštevníkov	60	130
z toho počet podujatí pre deti a mládež	15	21	počet účastníkov	300	463

V roku 2025 sme zorganizovali 52 kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí, ktorých sa zúčastnilo 1 394 návštevníkov.

EDIČNÁ A VYDAVATELSKÁ ČINNOSŤ

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť	Výsledkové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet vydaných neperiodických publikácií	275	287	celkový náklad vydaných neperiodických publikácií	3 330	3 667
			z toho počet kusov distribovaných do predaja	150	176
			príjmy z predaja	1 500,00	1 655,40
z toho počet zvukových knižných publikácií	160	171	celkový náklad vydaných zvukových knižných publikácií	3 100	3 259
z toho počet knižných publikácií v Braillovom písme	115	116	celkový náklad vydaných knižných publikácií v Braillovom písme	230	232
počet vydaných periodických publikácií	16	16	celkový náklad vydaných periodických publikácií	8 000	8 522
			príjmy z predaja	3 900,00	3 547,00
počet vydaných/prepí- saných učebníc a učebných materiálov	22	20	celkový náklad vydaných/prepí- saných učebníc a učebných materiálov (vytvorenie zdrojových súborov)	22	20
			príjmy z predaja	1 300,00	339,50

SKN vydala **287 neperiodických publikácií**, z toho:

- 171 zvukových knižných publikácií,
- 116 knižných publikácií v Braillovom písme,

v celkovom **náklade 3 667 kusov**, z toho:

- 3 259 kusov zvukových knižných publikácií,
- 232 kusov knižných publikácií v Braillovom písme,
- 176 kusov distribuovaných do predaja, príjmy z predaja boli 1 655,40 EUR.

SKN vydala **16 periodických publikácií** v celkovom náklade 8 522, príjmy z predaja tvorili 3 547,00 EUR. Periodické publikácie si objednalo 384 predplatiteľov.

Vydaných/prepísaných bolo **20 učebníc a učebných materiálov** v celkovom náklade 20. Zakontrahovanú hodnotu v počte 22 kusov sa nepodarilo naplniť v plnom rozsahu. Dôvodom bolo čiastočné presmerovanie kapacít pracoviska prepisu SABP na časovo náročnú odbornú pomoc v oddelení tlače a expedície, predovšetkým v oblasti sadzby kníh a kreslenia hmatovej grafiky. Táto podpora bola nevyhnutná na zabezpečenie kontinuity vydavateľskej činnosti knižnice. Nepodarilo sa dosiahnuť ani plánované príjmy z predaja učebníc, keďže používatelia uprednostnili v roku 2025 elektronické učebnice, ktoré im poskytujeme v plne prístupnom formáte zdarma.

SPRÁVA A PREVÁDZKA NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet nehnuteľností	3	3
z toho stavby (uviesť všetky samostatne stojace stavby)	3	3
z toho budovy	2	2
z toho NKP	1	1
pozemky (plocha v m ²)	1 839	1 839
z toho (druh pozemku – plocha v m ²)	zastavané plochy a nádvoria – 1 839	zastavané plochy a nádvoria – 1 839
Počet zamestnancov vykonávajúcich správu objektov a nehnuteľností	1 (kumulovaná funkcia správca nehnuteľného majetku – údržbár polygrafických strojov a elektrických zariadení)	1 (kumulovaná funkcia správca nehnuteľného majetku – údržbár polygrafických strojov a elektrických zariadení)

PREVÁDZKOVÁ RÉŽIA

Výstupové	Zakontrahovaná hodnota	Skutočnosť
počet zamestnancov, ktorí sú súčasťou prevádzkovej réžie	11	11

4 ČINNOSTI / PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY

4.1 VÝKON ODBORNÝCH KNIŽNIČNÝCH ČINNOSTÍ

KNIŽNIČNÝ FOND

K 31. 12. 2025 SKN evidovala vo svojom knižničnom fonde **73 955 knižničných jednotiek** (ďalej len „kn. j.“), z toho 48 952 kn. j. zvukových dokumentov a 25 003 kn. j. dokumentov v Braillovom písme. Do knižničného fondu bolo v priebehu roka doplnených 4 679 kn. j., z dôvodu poškodenia, zastaranosti a duplicity bolo vyradených 2 041 kn. j.

Knižničné jednotky spolu		73 955
z toho	zvukové dokumenty	48 952
	brailové dokumenty	25 003
Prírastok v kn. j.		4 679
z toho	zvukové dokumenty	3 822
	brailové dokumenty	857
Úbytky v kn. j.		2 041
z toho	zvukové dokumenty	2 041
	brailové dokumenty	0

Používatelia mali k dispozícii 8 305 titulov zvukových dokumentov a 4 253 titulov dokumentov v Braillovom písme. Prostredníctvom digitálnej knižnice si mohli vybrať z 10 014 online zvukových kníh a časopisov. Digitálna knižnica bola v roku 2021 rozšírená o službu e-Braille, ktorá umožňuje sťahovanie kníh v Braillovom písme. Knihy e-Braille sú určené čitateľom využívajúcim pri čítaní brailový riadok. V hodnotenom období bolo touto formou sprístupnených ďalších 162 nových brailových kníh, čím sa celkový počet kníh e-Braille zvýšil na 1 180.

Zrakovo postihnutým študentom základných, stredných a vysokých škôl sme v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine, Centrom vedecko-technických informácií SR v Bratislave a Univerzitnou knižnicou v Bratislave sprístupnili na webovej stránke knižnice ďalších 64 učebníc v PDF formáte, čím sa ich celkový počet zvýšil na 433. Od roku 2023 majú používatelia SKN možnosť využívať digitálnu knižnicu Slovenskej národnej knižnice v Martine prostredníctvom služby DIKDA pre čitateľov SKN. Od začiatku jej využívania si používatelia stiahli takmer 600 kníh.

Od februára 2025 sa SKN stala **plnohodnotným členom konzorcia Accessible Books Consortium (ABC)**, ktoré je plne podporované a zastrešované Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO). Po našom pristúpení je viac ako 3 000 kníh v slovenskom jazyku dostupných

všetkým zapojeným knižniciam vo svete. Zahraniční Slováci tak môžu prostredníctvom svojej knižnice získať prístup k literatúre vo svojom rodnom jazyku, pričom túto možnosť využívajú aj všetci, ktorí sa slovenský jazyk učia alebo sa v ňom zdokonaľujú. Partnerstvo zároveň prináša benefity čitateľom SKN, ktorí majú prístup k cudzojazyčnej literatúre vo formátoch: zvukové (DAISY, MP3), textové (digitálny text, EPUB), brailové (digitálny brail BRF) a ďalšie.

DOPLŇOVANIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Doplňovanie knižničného fondu (ďalej len „KF“) bolo realizované formami – **vlastná výroba dokumentov vo zvukovom vyhotovení a v Braillovom písme, kúpa, povinný výtlačok a dar.**

Akvizičná a edičná činnosť knižnice sa riadila plánom činnosti akvizičnej komisie, ako aj podnetmi, pripomienkami a požiadavkami používateľov.

K 31. 12. 2025 bol KF doplnený o **4 679 knižničných jednotiek**, čo predstavuje **712 titulov**, z toho:

Zvukové dokumenty 3 822 kn. j. (565 titulov)

- 3 614 kn. j. (357 titulov) na CD vo formáte MP3, z toho 192 nových titulov, 165 titulov – zmena formátu z audiokaziet na CD,
- 193 kn. j. (193 titulov) online,
- 15 kn. j. (15 titulov) povinné výtlačky.

Brailové dokumenty 857 kn. j. (147 titulov)

- 822 kn. j. (116 titulov) v Braillovom písme,
- 30 kn. j. (30 titulov) printové dokumenty,
- 5 kn. j. (1 titul) dary.

V ukazovateli prírastok KF sme v porovnaní s rokom 2024 zaznamenali pokles o 290 kn. j.

V roku 2014 sme začali postupne nahrádzať najčítanejšie zvukové knihy na audiokazetách CD nosičmi vo formáte MP3. V tejto aktivite sme pokračovali aj v hodnotenom období, počas ktorého sme zmenu zrealizovali u ďalších 165 titulov. Od začiatku tohto procesu sme nahradili celkovo 2 115 najčítanejších titulov.

Knižničný fond pravidelne dopĺňame aj o printové dokumenty, ktoré sú svojím spracovaním vhodné pre zdravotne postihnuté deti a mládež, napríklad knihy so zväčšeným typom písma či obrázkové publikácie.

Porovnávací tabuľka

Ročný prírastok KF v kn. j.	2021	2022	2023	2024	2025
Zvukové dokumenty	3 908	4 034	4 229	4 009	3 822
Brailové dokumenty	854	1 055	1 064	960	857
Spolu	4 762	5 089	5 293	4 969	4 679

Žánrové rozdelenie prírastku KF

Žáner	Počet kn. j.
Zvukové dokumenty	
Beletria pre dospelých	3 144
Náučná literatúra pre dospelých	259
Beletria pre deti a mládež	211

Elektronické dokumenty	193
Povinné výtlačky	15
Dokumenty v Braillovom písme	
Beletria pre dospelých	761
Náučná literatúra pre dospelých	26
Beletria pre deti a mládež	40
Printové dokumenty	
Beletria pre deti a mládež	30
Spolu	4 679

SPRACOVANIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Spracovanie dokumentov získaných do knižničného fondu sa vykonávalo priebežne automatizovane v knižnično-informačnom systéme Virtua (ďalej len „KIS“). V KIS bolo vytvorených 722 bibliografických záznamov a spracovaných 4 679 kn. j. Zároveň boli vytlačené prírastkové zoznamy a zoznam úbytkov za rok 2024. Všetky nové prírastky zvukových a brailových dokumentov boli označené čiarovými kódmi, pričom zvukové dokumenty boli doplnené aj o názvové štítky v Braillovom písme.

OCHRANA KNIŽNIČNÉHO FONDU

Ochranu knižničného fondu sme zabezpečovali správnou a presnou evidenciou výpožičiek, sledovaním dodržiavania stanovenej výpožičnej lehoty a pravidelným zasielaním upomienok po jej uplynutí. Používateľom bolo odoslaných 81 upomienok.

Knihovníci sústreďovali poškodené dokumenty, ktoré mesačne spracúvali a zadávali požiadavky na ich opravu. Na pracovisku výpožičiek brailových dokumentov bol priebežne uvoľňovaný priestor pre pribúdajúci fond brailových kníh presunom starších titulov do skladu. Na zasielanie brailových dokumentov používame expedičné tašky vyrobené z PVC materiálu. Zvukové dokumenty posielame v špeciálnych prenosných kontajneroch (audiokazety) a v polyetylénových vreckách (CD nosiče).

Pokračovali sme vo výmene starých CD obalov zvukových kníh za nové DVD obaly vrátane nových popisov, čiarových kódov a označenia v Braillovom písme. Taktiež bola zrealizovaná archivácia zvukových a brailových časopisov SKN z roku 2024. Časopisy sú uložené v archíve periodík v budove na Námestí Majstra Pavla.

VYRAĐOVANIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Na základe Príkazu riaditeľa č. 1/2025 na vyradenie knižničných dokumentov z dôvodu poškodenia, zastaranosti a duplicity bolo vyradených 2 041 zvukových dokumentov v celkovej hodnote 54 632,85 EUR.

EDIČNÁ ČINNOSŤ

Edičná činnosť patrí medzi významné aktivity knižnice. Zodpovedá za ňu **akvizičná komisia**, ktorej prioritou je zvyšovanie kvality a úrovne poskytovania knižnično-informačných služieb s prihliadnutím na štruktúru, požiadavky a potreby používateľov. Do výberu kníh sa aktívne zapájajú aj samotní používatelia knižnice, ktorí pracovníkom výpožičných služieb predkladajú svoje návrhy, požiadavky a pripomienky. Používatelia majú na webovej stránke SKN k dispozícii priestor pre návrhy čitateľov do edičného plánu, kde môžu posilať svoje tipy a námety.

Členovia akvizičnej komisie sa počas roka stretli na troch zasadnutiach a zadali do výroby 362 titulov, z toho 210 titulov na spracovanie do zvukového záznamu a 152 titulov na spracovanie do Braillovho písma. Na jednotlivých zasadnutiach sa zároveň hodnotilo aj plnenie edičných plánov, ktoré zahŕňa sledovanie priebehu spracovania jednotlivých titulov od výroby, vydania, bibliografického spracovania až po zaradenie do knižničného fondu a výpožičného procesu.

V roku 2025 bolo zakúpených celkovo 361 titulov kníh (prevažne čiernotlačové, v menšej miere e-knihy a audioknihy) v celkovej hodnote 5 633,55 EUR a slúžia ako podklady na ďalšie spracovanie a vydanie v Braillovom písme alebo vo zvukovom zázname.

Národná agentúra ISBN so sídlom v Slovenskej národnej knižnici v Martine pridáva SKN bloky čísel a knižnica ich postupne priradzuje vydávaným dokumentom. Zoznamy pridelených ISBN spracovávame mesačne a zasielame ich Národnej agentúre ISBN.

V hodnotenom období bolo zaslaných 714 titulov povinných výťahov zvukových dokumentov Slovenskej národnej knižnici v Martine a Univerzitnej knižnici v Bratislave.

BIBLIOGRAFICKÁ, DOKUMENTAČNÁ A INFORMAČNÁ ČINNOSŤ

Bibliograficko-informačnú službu pre dospelých a detských používateľov sme zameriavali predovšetkým na individuálne konzultácie a poskytovanie bibliografických a faktografických informácií. **Individuálny prístup ku každému používateľovi** umožňoval cielene upriamovať jeho pozornosť na novinky vo fonde so zreteľom na jeho žánrové záujmy. Používateľom sme poskytovali **bibliografické informácie o knihách a periodikách** z vlastných informačných zdrojov, a to **ústne, telefonicky, elektronickou poštou aj prostredníctvom internetovej služby Spýtajte sa knižnice**. Zvýšená pozornosť bola venovaná detským používateľom, pre ktorých boli pravidelne pripravované hovorené bibliografie zamerané na nové tituly v knižničnom fonde.

Knižnica systematicky vytvárala bibliograficko-informačný aparát. Informácie o nových knihách v knižničnom fonde získavali používatelia prostredníctvom knižných noviniek uverejňovaných v periodikách vydávaných SKN, na webovej stránke a Facebooku knižnice. **Knižné novinky** sú tlačené aj v Braillovom písme a sú k dispozícii používateľom v priestoroch výpožičných služieb. Používatelia zároveň využívajú online katalóg knižnice.

METODICKÁ ČINNOSŤ

SKN sa v oblasti metodickej činnosti zameriavala najmä na zabezpečovanie metodických funkcií v rámci knižnice, na spoluprácu s odbornými oddeleniami a na riešenie koncepčných aj operatívnych otázok.

Metodická a poradenská činnosť bola vykonávaná taktiež **pre 29 verejných knižníc SR**, v ktorých sú zriadené **pracoviská poskytujúce služby zdravotne postihnutým používateľom**. Prostredníctvom putovných súborov bolo knižniciam dodaných 7 522 kn. j. zvukových dokumentov, čo je porovnateľné s minulým rokom. Na základe požiadaviek knižníc sme operatívne pripravovali aj mimoriadne súbory podľa aktuálnych potrieb verejných knižníc. Pracoviská pre ZP používateľov evidovali **582 používateľov a zrealizovali celkovo 15 930 výpožičiek**. Štatistické údaje získavame z ročných výkazov, ktoré spracúvajú a zasielajú jednotlivé verejné knižnice. Tieto ukazovatele nie sú započítané do celkových štatistických ukazovateľov knižnice.

V hodnotenom období boli vypracované nasledujúce ročné výkazy: Ročný výkaz o knižnici a Ročný výkaz o neperiodických publikáciách. Taktiež boli doplnené a zaktualizované údaje pre Súborný katalóg periodík SR pre Univerzitnú knižnicu v Bratislave.

KNIŽNÍČNÉ SLUŽBY

Pracoviská výpožičiek zvukových dokumentov a dokumentov v Braillovom písme, zásielková služba a komunitné centrum – čítareň sídli **v budove na Námestí Majstra Pavla 32.**

Používateľom je v týchto historických priestoroch k dispozícii aj vzácny fond ručne prepisovaných brailových kníh, ktorý obsahuje viac ako 1 000 zväzkov. Výpožičné služby detskej a mládežníckej literatúry poskytujeme **v hlavnej budove na Štúrovej ulici 36**. Na tomto pracovisku majú mladí čitatelia k dispozícii počítač s hlasovým výstupom a čítaciu lupu s hlasovým výstupom. Tento priestor slúži aj na organizovanie kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí pre mladšiu vekovú kategóriu.

SKN poskytovala **absenčné a prezenčné výpožičky, ústne faktografické a bibliografické informácie**. Vykonávala **zásielkovú službu zvukových a brailových dokumentov** používateľom na Slovensku i v zahraničí a **cirkulačnú výpožičnú službu prostredníctvom pracovísk pre zdravotne postihnutých vo verejných knižniciach**. Pre levočských starších a imobilných používateľov zabezpečovala pravidelnú **donášku kníh do domu**. Záujemcom o **digitálnu knižnicu** boli po splnení podmienok registrácie sprístupňované online knihy a časopisy prostredníctvom webovej stránky SKN.

POUŽÍVATELIA

K 31. 12. 2025 knižnica registrovala **1 371 aktívnych používateľov**, z toho 161 používateľov do 15 rokov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to o 57 používateľov viac. Zaregistrovali sme 103 nových používateľov. Služby digitálnej knižnice aktívne využívalo 665 používateľov, čo je porovnateľné s rokom 2024.

Porovnávacía tabuľka

Aktívni používatelia	2021	2022	2023	2024	2025
Počet aktívnych používateľov	1 182	1 226	1 240	1 314	1 371
z toho používateľa do 15 rokov	132	138	97	146	161

VÝPOŽIČKY

Knižnica poskytuje základné aj špeciálne knižnično-informačné služby všetkým vekovým skupinám podľa ich potrieb. Služby sú založené na princípe rovnosti prístupu pre všetkých bez ohľadu na vek, rasu, pohlavie, náboženstvo, národnosť, jazyk alebo spoločenské postavenie.

K 31. 12. 2025 knižnica vypožičala 13 041 zvukových kníh (porovnateľné s rokom 2024), 7 552 zvukových kníh pracoviskám pre ZP vo verejných knižniciach (v porovnaní s rokom 2024 o 201 menej), 6 622 kníh v Braillovom písme (v porovnaní s rokom 2024 o 310 menej), 47 216 elektronických kníh z digitálnej knižnice SKN (v porovnaní s rokom 2024 o 6 693 menej).

Knižnica celkovo zrealizovala 74 401 výpožičiek, z toho 27 185 tvorili absenčné výpožičky (v porovnaní s rokom 2024 o 1 245 menej) a 47 216 výpožičiek elektronických dokumentov (v porovnaní s rokom 2024 o 6 693 menej). Pokles bol pravdepodobne spôsobený tým, že mnohí používatelia uprednostnili počúvanie zvukových kníh cez mobilnú aplikáciu Corvus.

Napriek medziročnému poklesu počtu výpožičiek je potrebné zdôrazniť, že čitatelia aktívne využívajú aj ďalšie služby knižnice, ktoré nie sú zahrnuté do štatistických ukazovateľov výpožičiek. Tieto formy prístupu k dokumentom predstavujú významnú súčasť poskytovaných služieb a potvrdzujú pretrvávajúci záujem o digitálny obsah knižnice.

Ukazovatele nezahrnuté do štatistických ukazovateľov výpožičiek:

- 9 256 súborov zvukových kníh z mobilnej aplikácie Corvus,
- 345 kníh e-Braille,
- 784 učebníc vo formáte PDF,
- 239 titulov vo formáte PDF prostredníctvom služby DIKDA pre čitateľov SKN,
- 40 titulov vyžiadaných od čitateľov SKN z ABC,

- 19 titulov vyžiadaných od SKN prostredníctvom ABC.

Uvedené údaje dokumentujú, že aj pri poklese celkového ukazovateľa výpožičiek sa rozširujú alternatívne spôsoby sprístupňovania dokumentov, najmä v digitálnom prostredí, ktoré čitatelia čoraz viac preferujú.

Porovnávací tabuľka

Výpožičky	2021	2022	2023	2024	2025
Zvukové dokumenty	22 728	22 618	21 696	21 498	20 563
Braillové dokumenty	8 454	8 559	7 782	6 932	6 622
Elektronické dokumenty	36 230	42 810	45 791	53 909	47 216
Spolu	67 412	73 987	75 269	82 339	74 401

Zásielkovou službou, prostredníctvom ktorej sa zvukové a braillové knihy dostávajú k používateľom na celom Slovensku aj do zahraničia, sme zaslali 2 502 zásielok zvukových kníh a 993 zásielok kníh v Braillovom písme. Každá zásielka kníh v Braillovom písme spravidla obsahuje 3 zväzky a každá zásielka zvukových kníh spravidla 3 knihy. Služba je poskytovaná každý pracovný deň, pričom pracovníci knižnice zabezpečujú pravidelné odosielanie zásielok poštou, čím je garantovaný kontinuálny prístup používateľov ku knihám.

Pravidelnou **donáškovou službou** do domácností bolo levočským používateľom dodaných 359 kníh v Braillovom písme (spolu 1 398 zväzkov) a 359 zvukových kníh, čím knižnica zabezpečila prístup ku knihám aj pre používateľov, ktorí nemohli osobne navštíviť knižnicu.

NÁVŠTEVNOSŤ

Ukazovateľ návštevnosti pozostáva z fyzickej a virtuálnej návštevnosti knižnice (návštevy prostredníctvom KIS Virtua, návštevy webovej stránky) a zároveň zahŕňa aj počet účastníkov kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí. K 31. 12. 2025 sme evidovali spolu 32 031 návštevníkov, z toho 1 470 návštevníkov osobne navštívilo jej pracoviská, 6 345 využilo služby prostredníctvom KIS Virtua, webovú stránku si prezrelo 22 822 návštevníkov a 1 394 účastníkov sa zúčastnilo kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí.

DIGITÁLNA KNIŽNICA

Každoročne sa venuje zvýšená pozornosť využívaniu vzdialeného prístupu k informačným zdrojom a databázam SKN. Medzi najviac využívané služby patrí **sprístupňovanie zvukových kníh a časopisov v online forme prostredníctvom webového sídla knižnice a mobilnej aplikácie SKN Corvus**. Digitálna knižnica je vytvorená tak, aby spĺňala štandardy na sprístupnenie aplikácií pre zrakovo postihnutých používateľov. K zlepšeniu prístupnosti pomáhajú aj inštruktážne videá s titulkami. Pri PDF dokumentoch sme pomocou správne nastavených štýlov zlepšili ich štruktúru tak, aby vyhovovali potrebám zrakovo postihnutých používateľov.

Knižnično-informačné služby digitálnej knižnice zahŕňajú úkony, ktoré umožňujú používateľom počúvať zvukové knihy a časopisy priamo z webovej stránky, zapájať sa do ankiet a hlasovaní, vďaka ktorým sa do digitálnej knižnice pridávajú knihy e-Braille, využívať konzultácie k službám digitálnej knižnice, prijímať časopisy v e-mailovom balíčku a CD balíčku a tiež využívať referenčné služby.

V roku 2025 sme pokračovali v poskytovaní digitálnej služby **DIKDA pre čitateľov SKN**, ktorú realizujeme v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine. Používatelia môžu samostatne požiadať o digitalizáciu monografií alebo periodík zo zoznamu obchodne nedostupných diel (cca 1 300 000 dokumentov). V roku 2024 sme zaviedli automatizovaný prevod PDF

dokumentov na zvukové knihy generované syntetickou rečou s možnosťou voľby mužského alebo ženského hlasu a rýchlosti načítania. Celá služba funguje automatizovane na serveroch SKN, pričom knižnica zabezpečuje stiahnutie, úpravu a spracovanie dokumentov vo formátoch PDF, TXT aj MP3. V roku 2025 si používatelia stiahli 21 titulov v 92 súboroch. Išlo najmä o vysokoškolské učebnice z oblasti práva, chémie a ďalších odborov, ako aj cudzojazyčnú literatúru, čím sa služba stala dostupnejšou a praktickejšou pre širšie spektrum čitateľov.

V hodnotenom období sme prostredníctvom **ABC** zaznamenali 40 stiahnutých titulov pre našich čitateľov a 19 titulov sprístupnených zo strany SKN. Najväčší záujem bol o knihy v anglickom a poľskom jazyku vo formátoch MP3 a TXT. Zvukové knihy SKN si vďaka tejto spolupráci stiahla aj Kongresová knižnica USA.

Digitálnu knižnicu sme rozšírili o nový zvukový **mesačník o vede a technike Quark**, ktorý od roku 2025 spracúvame pomocou syntetickej reči.

V hodnotenom období sme rozšírili ponuku digitálnej knižnice o 193 zvukových kníh a 96 zvukových časopisov, 162 kníh e-Braille a 64 učebníc vo formáte PDF. K 31. 12. 2025 digitálna knižnica obsahovala **7 978 zvukových kníh, 1 965 zvukových časopisov, 1 180 kníh e-Braille a 433 učebníc vo formáte PDF**. V digitálnom archíve časopisov SKN pribudlo 3 318 článkov v textovej forme s fulltextovým vyhľadávaním (k 31. 12. 2025 obsahoval archív 32 249 článkov z 15 titulov časopisov).

V roku 2025 čitatelia si stiahli z webovej stránky knižnice **47 216 elektronických súborov zvukových kníh a 1 727 elektronických súborov zvukových časopisov**. Digitálnu knižnicu využívalo **665 aktívnych používateľov**, z nich 157 prostredníctvom mobilnej aplikácie Corvus.

Prírastky zvukových kníh a časopisov v digitálnej knižnici

Rok	Počet kníh a časopisov k 1. 1.	Počet kníh a časopisov k 31. 12.	Prírastok kníh a časopisov	Knihy DRM/MP3 k 1. 1.	Knihy DRM/MP3 31. 12.	Prírastok kníh MP3
2021	7 636	8 250	614	6 725	7 137	412
2022	8 250	8 800	550	7 137	7 355	218
2023	8 800	9 224	424	7 355	7 569	214
2024	9 224	9 725	501	7 569	7 785	216
2025	9 725	10 014	289	7 785	7 978	193

Porovnanie využitia digitálnej knižnice

Rok	Počet zaslaných digitálnych objektov	Objem stiahnutých dát (GB)
2021	36 230	10 300
2022	42 810	9 900
2023	45 791	10 600
2024	53 909	12 400
2025	47 216	11 500

Webová stránka knižnice – www.skn.sk

Webová stránka knižnice predstavuje významný informačný zdroj, na ktorom sú pravidelne zverejňované aktuálne informácie o činnosti knižnice, poskytovaných službách, pripravovaných podujatiach a ďalších aktivitách. V roku 2025 zaznamenala webová stránka 22 822 návštevníkov, ktorí navštívili 310 575 podstránok. Svoje aktivity knižnica propaguje aj prostredníctvom sociálnych sietí a YouTube kanála SKN.

4.2 KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ A VZDELÁVACIE PODUJATIA PRE VEREJNOSŤ

Okrem poskytovania štandardných knižnično-informačných služieb k pozitívnemu zviditeľňovaniu knižnice ako kultúrnej a vzdelávacej inštitúcie nielen medzi zrakovo postihnutými čitateľmi, ale aj intaktnou verejnosťou prispievame organizovaním rozličných kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí.

V roku 2025 sme usporiadali celkom **52 podujatí**, ktorých sa zúčastnilo **1 394 návštevníkov** (podrobný prehľad podujatí uvádzame v tabuľke nižšie).

PROJEKT KULTÚRA PRE ŠKOLY

V rámci výzvy Kultúra pre školy SKN realizovala projekt **Digitálne 3D interaktívne centrum**. Moderná virtuálna exkurzia pre žiakov a študentov základných a stredných škôl umožňuje spoznať unikátnu Slovenskú knižnicu pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči bez potreby osobnej návštevy. Prehliadka je dostupná prostredníctvom počítačov, mobilných telefónov, tabletov a 3D okuliarov. Projekt kladie dôraz na inkluzívnosť – jeho ovládanie je prispôsobené nevidiacim a slabozrakým osobám, osobám so sluchovým postihnutím aj používateľom s motorickými obmedzeniami; súčasťou sú audiokomentáre, posunkový jazyk a titulky. Projekt zároveň posilňuje digitálnu gramotnosť a otvára nové možnosti zážitkového učenia, čo má pozitívny vplyv na rozvoj žiakov a študentov i na budovanie inkluzívneho spoločenského prostredia. Výsledky projektu sme širokej verejnosti predstavili na medzinárodnej konferencii Aktuálne postavenie Braillovho písma v spoločnosti a jeho využitie v budúcnosti (16. – 17. 10. 2025, SKN Levoča), pri príležitosti 200. výročia vzniku Braillovho písma. Finančné zabezpečenie projektu: 12 900,00 EUR.

VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ

Izba Mateja Hrebendu. Stála expozícia exponátov týkajúcich sa života a práce Mateja Hrebendu, Námestie Majstra Pavla 32 v Levoči. Vybrané exponáty sa dajú vyhmatať, texty k výstave sú prístupné návštevníkom vo zväčšenom type písma, v Braillovom písme a vo zvukovom zázname.

Slovensko a UNESCO. Hmatová výstava s ukážkami postupu výroby rovnomennej knihy pre nevidiacich v kombinácii Braillovo písmo – zväčšený typ písma – reliéfná grafika. Inštalovaná v zasadacej miestnosti SKN, Štúrova 36 v Levoči.

Videnie nevidenia – i videnia. Hmatová výstava kresleného humoru o ľuďoch, ktorým zrak úplne alebo čiastočne chýba, ale aj o zraku ako takom od autorov z rôznych kútov sveta, doplnená o reliéfnu grafiku. Zámerom výstavy je humornou, nenásilnou formou upozorniť ľudí na to, akú dôležitú úlohu plní v ľudskom živote zrak a aké prekážky musia prekonávať tí, ktorým tento vnem chýba. Inštalovaná na chodbe prízemí SKN, Štúrova 36 v Levoči.

Majster Pavol z Levoče. Hmatová výstava s ukážkami postupu výroby rovnomennej knihy pre nevidiacich v kombinácii Braillovo písmo – zväčšený typ písma – farebná fotografia – reliéfná grafika. Inštalovaná na chodbe 1. poschodia SKN, Štúrova 36 v Levoči.

V rámci výstavnej činnosti sa okrem stálych expozícií (Izba Mateja Hrebendu, Slovensko a UNESCO, Videnie nevidenia – i videnia, Majster Pavol z Levoče) primárne zameriavame na **organizovanie haptických výstav** prístupných osobám so zrakovým postihnutím. V roku 2025 sme v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši pripravili ďalšiu haptickú výstavu z cyklu Fragmenty z prírody na tému Včely a ich svet, spojenú s odbornou prednáškou a praktickými ukážkami. Tieto jednodňové cyklické výstavy sa tešia veľkej popularite medzi návštevníkmi.

LITERÁRNY KLUB

Pôsobí v SKN od roku 2011 so zameraním na cieľovú skupinu **zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených píšucich autorov**, milovníkov literatúry a literárnej publicistiky z celého Slovenska. Okrem pravidelných stretnutí s renomovanými literárnymi hosťami klub vytvára pre týchto tvorcov odborné i hodnotiace zázemie pre ich sebarealizáciu v tejto oblasti. Prostredníctvom priamej spätnej väzby im umožňuje vnímať kritiku a umelecké nároky na hodnoty tvorby. Zároveň im vytvoril priestor na publikovanie vlastnej tvorby v časopise Kultúrno-literárny výber v rubrike Literárna dielňa. Klub rozšíril možnosti aj o online pripojenie, čím umožňuje vzdialenejším autorom účasť na ich stretnutiach a online záznamy klubových stretnutí zverejňuje aj na YouTube a publicisticky na webovej stránke SKN.

Literárny klub pripravil v roku 2025 celkom 6 stretnutí so zaujímavými hosťujúcimi spisovateľmi a inými tvorcami, z toho jedno Klubovanie na cestách v Turčianskej knižnici v Martine (výjazdová forma literárneho stretnutia so spisovateľom Igorom Váľkom a autormi so zrakovým a iným zdravotným znevýhodnením) a jedno špeciálne vianočné stretnutie ozvláštnené už tradične hudobnými hosťami.

Klubovú činnosť a jej autorov prezentujú zatiaľ dva vydané zborníky. Slúžia na prezentáciu našej klubovej literárnej činnosti na rôznych celoslovenských podujatiach aj klubovaniach v iných knižniciach. Za priaznivej finančnej situácie je úvahou vydať tretí zborník pri príležitosti 15. výročia klubu, ktoré pripadne na rok 2026.

Literárny klub v SKN je jediným reprezentantom takejto umeleckej činnosti zastrešujúcej zrakovo a inak znevýhodnených píšucich autorov v rámci SR. Vďaka ústretovosti knižníc a vytvoreniu vhodných podmienok, vrátane autorského zázemia, môžeme túto aktivitu príležitostne organizovať aj v iných mestách prostredníctvom úspešných výjazdových klubovaní.

SKN NA DNI OTVORENÝCH DVERÍ NR SR

SKN sa prvýkrát aktívne, pod záštitou Ministerstva kultúry SR, zúčastnila **Dňa otvorených dverí Národnej rady Slovenskej republiky** (30. 8. 2025). Pre verejnosť sme pripravili dva interaktívne stánky, v ktorých návštevníci mali možnosť spoznať jedinečnú činnosť našej knižnice a oboznámiť sa so špecifickými produktmi určenými pre osoby so zrakovým postihnutím a s poruchami čítania.

ŽIVÉ VYSIELANIE Z SKN

Dňa 13. marca 2025 sa uskutočnil priamy prenos **Regina medzi vami** zo **Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebindu v Levoči** v Rádiu Regina Východ. Takmer dvojhodinové živé vysielanie sa konalo pri príležitosti 200. výročia vzniku Braillovho písma a predstavilo verejnosti jedinečnú knižnicu na Slovensku, priblížilo jej činnosti, služby a produkty.

Podrobný prehľad kultúrno-spoločenskej a vzdelávacej činnosti

P. č.	Termín	Forma	Názov podujatia	Cieľová skupina	Počet
1.	10. 1.	Tvorivá vyučovacia hodina	Tvorivá vyučovacia hodina v knižnici Spoločne čítame, počúvame a tvoríme, žiaci 1. ročníka	ZP deti	7
2.	14. 1.	Počúvanie rozhlasovej hry	Svetový Braillov deň – dvojsté výročie vzniku Braillovho písma. Počúvanie rozhlasovej hry Na vlastných krídlach – o živote a diele Louisa Brailla	ZP deti	14
3.	24. 1.	Prezentácia činnosti SKN	Braillov deň v Spojenej škole internátnej v Levoči, prezentácia činnosti a služieb SKN pri príležitosti 200. výročia vzniku Braillovho písma	ZP deti a mládež, odborná verejnosť	80

4.	11. 2.	Literárny klub	Literárny klub – hostka Lucia Rybárová , poetka a prozaička	členovia a priaznivci LK	22
5.	13. 2.	Vystúpenie folklórnej skupiny	Ponižej Levoči s Pirečkom , vystúpenie folklórneho súboru Pirečko – zvyky, spevy a rozprávania o slovenskom folklóre a tradíciách, predovšetkým z oblasti Spiša a Šariša	čitateľská verejnosť	45
6.	26. 2.	Tvorivá vyučovacia hodina	Tvorivá vyučovacia hodina v knižnici Spoločne čítame, počúvame a tvoríme, žiaci 2. ročníka	ZP deti	15
7.	6. 3.	Beseda	Beseda so Zuzanou Brossmannovou , autorkou knihy Rytierske rozprávky spojená s ukázkami rytierskeho brnenia a dobového oblečenia	ZP deti	28
8.	11. 3.	Tvorivá vyučovacia hodina	Tvorivá vyučovacia hodina v knižnici Spoločne čítame, počúvame a tvoríme, žiaci 3. ročníka	ZP deti	6
9.	12. 3.	Exkurzia	Základná škola s materskou školou, Francisciho 21, Poprad	žiaci piatych ročníkov	69
10.	26. 3.	Exkurzia	Univerzita Komenského v Bratislave, študenti špeciálnej pedagogiky (I. skupina)	študenti	21
11.	2. 4.	Exkurzia	Univerzita Komenského v Bratislave, študenti špeciálnej pedagogiky (II. skupina)	študenti	15
12.	9. 4.	Tvorivá vyučovacia hodina	Tvorivá vyučovacia hodina v knižnici Spoločne čítame, počúvame a tvoríme, žiaci prvého stupňa; vyhodnotenie detskej čitateľskej súťaže SOVIČKA	ZP deti	21
13.	10. 4.	Beseda	Beseda s Ondrejom Sokolom , autorom kníh Ako som vozil Nórov, Ako som vozil Kórejcov	čitateľská verejnosť	41
14.	30. 4.	Literárny klub	Literárny klub – Klubovanie na cestách: Turčianska knižnica v Martine – hosť Igor Válek , literárny vedec, básnik a prozaik	členovia a priaznivci LK	24
15.	6. 5.	Exkurzia	Humanitár, n. o., Levoča – poskytovateľ psychosociálnej a ošetrovateľskej starostlivosti (I. skupina)	klienti	22
16.	15. 5.	Exkurzia	Stredná odborná škola pedagogická, Prešov (1. skupina)	študenti	19
17.	15. 5.	Exkurzia	Stredná odborná škola pedagogická, Prešov (2. skupina)	študenti	23
18.	20. 5.	Exkurzia	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska / členovia základnej organizácie, Prešov	verejnosť	34
19.	20. 5.	Tvorivá vyučovacia hodina	Tvorivá vyučovacia hodina v knižnici Spoločne čítame, počúvame a tvoríme, žiaci 3. ročníka	ZP deti	5
20.	27. 5.	Exkurzia	Humanitár, n. o., Levoča – poskytovateľ psychosociálnej a ošetrovateľskej starostlivosti (II. skupina)	klienti	17
21.	30. 5.	Exkurzia	Materská škola, Nemešany	predškoláci	18
22.	10. 6.	Tvorivá dielnička	Tvorivá dielnička pre žiakov Spojenej školy Jána Vojtaššáka, Levoča	ZP deti	21
23.	12. 6.	Hodina SJJaL	Hodina slovenského jazyka a literatúry v knižnici pre žiakov Spojenej školy internátnej v Levoči na tému dramatické umenie	ZP deti	17
24.	17. 6.	Literárny klub	Literárny klub – hostka Ivana Jachymová , redaktorka Rádia Regina Východ – STVR	členovia a priaznivci LK	21
25.	26. 6.	Exkurzia	Centrum sociálnych služieb, Batizovce	klienti	10
26.	1. 7.	Exkurzia	Účastníci letného tábora Levíča pre žiakov so zrakovým znevýhodnením organizovaného Spojenou školou internátnou v Levoči	ZP deti	15

27.		Online čítanie v braili (celoročne)	Online čítanie v braili	čitateľská verejnosť	20
28.	24. 7.	Exkurzia	Účastníci letného tábora organizovaného Múzeom špeciálneho školstva v Levoči v rámci letného projektu „My sme malí múzejníci“ / I. turnus	účastníci tábora	18
29.	6. 8.	Exkurzia	Účastníci letného tábora organizovaného Múzeom špeciálneho školstva v Levoči v rámci letného projektu „My sme malí múzejníci“ / II. turnus	účastníci tábora	17
30.	30. 8.	Deň otvorených dverí NR SR	Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči pod záštitou Ministerstva kultúry SR účastníkom Dňa otvorených dverí Národnej rady SR 2025	verejnosť	-
31.	10. 9.	Exkurzia	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska / členovia krajského strediska, Bratislava	čitateľská verejnosť	34
32.	10. 9.	Literárny klub	Literárny klub – hostka Silvia Dlugolinská , poetka	členovia a priaznivci LK	19
33.	10. 9.	Jeseň v knižnici	Jeseň v knižnici – čítanie a výtvarné aktivity s deťmi na tému jeseň	ZP deti	8
34.	11. 9.	Exkurzia	Zamestnanci VSE Holding, a. s., Košice	verejnosť	60
35.	17. 9.	Exkurzia	Univerzita Palackého v Olomouci, študenti pedagogickej fakulty pod vedením doc. PaedDr. Jany Lopúchovej z Katedry špeciálnej pedagogiky PdF UK v Bratislave	študenti	30
36.	19. 9.	Jeseň v knižnici	Jeseň v knižnici II. – čítanie a výtvarné aktivity s deťmi na tému jeseň	ZP deti	7
37.	24. 9.	Výstava / odborná prednáška	Včely a ich svet – haptická výstava spojená s odbornou prednáškou a praktickými ukážkami. Výstava realizovaná v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši v rámci cyklu Fragmenty z prírody	ZP deti, čitateľská verejnosť	20
38.	1. 10.	Exkurzia	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska / členovia krajského strediska, Bratislava	čitateľská verejnosť	53
39.	1. 10.	Exkurzia	Evanjelická spojená škola – Evanjelické kolegiálne gymnázium, Prešov	žiaci 5. a 6. ročníka	52
40.	16. – 17. 10.	Medzinárodná konferencia	Aktuálne postavenie Braillovho písma v spoločnosti a jeho využitie v budúcnosti – medzinárodná konferencia. V roku 2025 sme si pripomenuli 200. výročie vzniku Braillovho písma, ktoré otvorilo cestu k vzdelaniu, kultúre a rovnoprávnosti ľudí so zrakovým postihnutím. Konferencia spojila odborníkov, pedagógov, zástupcov ministerstiev a kultúrnych inštitúcií, vývojárov i používateľov brailu s cieľom diskutovať o jeho význame, výučbe a budúcnosti.	odborná verejnosť + online	117
41.	23. 10.	Odborná prezentácia	Ako sa chrániť (nielen) v online prostredí – prezentácia Spoločnosti ochrany spotrebiteľa o možnostiach spotrebiteľského práva. Lektorka: Petra Vargová Čakovská, predsedníčka S.O.S.	čitateľská verejnosť	34
42.	30. 10.	Tvorivá vyučovacia hodina	Tvorivá vyučovacia hodina v knižnici Spoločne čítame, počúvame a tvoríme, žiaci 2. ročníka	ZP deti	5
43.	7. 10.	Hodina technickej výchovy	Hodina technickej výchovy v knižnici – oboznámenie sa s procesom výroby knihy v Braillovom písme a priblíženie vzniku hmatovej grafiky	ZP deti	8
44.	4. 11.	Beseda	Abecedidlo – kniha od nevidiacich pre vidiacich o Braillovom písme. Beseda so Želmírou Zemčákovou a Michalom Tkáčikom v Okresnej knižnici D. Gutgesela v Bardejove	žiaci prvého stupňa	87
45.	12. 11.	Hodina technickej výchovy	Dotkní sa sveta – 3D tlač pre zrakovo postihnuté deti. Navrhovanie modelov, spracovanie v špeciálnom programe, tlač a úprava finálnych 3D objektov.	ZP deti	12

46.	13. 11.	Beseda	Beseda s Michaelou Mihokovou , nevidiacou spisovateľkou a prozaičkou, finalistkou ocenenia Roma Spirit 2022, pri príležitosti Dňa nevidiacich. Hudobný sprievod: Ladislav Medvec.	čitateľská verejnosť	32
47.	19. 11.	Literárny klub	Literárny klub – hosť Martin Furmanik , historik a spisovateľ	členovia a priaznivci LK	16
48.	19. 11.	Hodina technickej výchovy	Dotkni sa sveta II. – 3D tlač pre zrakovo postihnuté deti. Od nápadu k hotovému modelu (pexeso pre nevidiacich, záložky do knihy)	ZP deti	13
49.	20. 11.	Prezentácia činnosti SKN	Prezentácia činnosti SKN na Dni pedagógov pre študentov a pedagógov špeciálnej pedagogicky Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave	študenti a pedagógovia	30
50.	26. 11.	Tvorivá vyučovacia hodina	Tvorivá vyučovacia hodina v knižnici Spoločne čítame, počúvame a tvoríme, žiaci 1. ročníka	ZP deti	7
51.	15. 12.	Hodina technickej výchovy	Dotkni sa sveta III. – 3D tlač pre zrakovo postihnuté deti. Celodenný workshop s vianočnou tematikou zameraný na tvorbu vianočných predmetov a darčiekov pomocou 3D tlače, s dôrazom na haptické vnímanie.	ZP deti	46
52.	16. 12.	Literárny klub	Vianočný Literárny klub – hostka Beáta Drotárová , herečka a načítavateľka kníh pre nevidiacich. Hudobní hostia: Natália Čurillová (gitara), Tomáš Šimonovič (klavír, spev)	členovia a priaznivci LK	19
Spolu: 1 394 návštevníkov					

4.3 EDIČNÁ A VYDAVATEĽSKÁ ČINNOSŤ

SKN v rámci predmetu svojej činnosti vyrába, vydáva, sprístupňuje a distribuuje periodické a neperiodické publikácie v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma, vo zvukovom zázname, v reliéfnej grafike a v elektronickej forme. Jedinečnosťou knižnice je to, že všetky periodické a neperiodické publikácie v prístupných formátoch si vyrába sama a až následne sú prístupné osobám so zrakovým postihnutím a osobám s poruchami čítania. Naša vydavateľská produkcia predstavuje jedinečný zdroj pre šírenie literatúry, poézie, filmov, učebníc a ďalších relevantných informácií v celej svojej rozmanitosti pre túto skupinu obyvateľstva. Ročná produkcia publikácií vo zvukovom zázname sa pohybuje okolo 180 titulov. Ročná produkcia publikácií v Braillovom písme je približne 135 titulov.

4.3.1 VÝROBA PUBLIKÁCIÍ VO ZVUKOVOM ZÁZNAME

V roku 2025 bolo vyrobených:

- **193 titulov zvukových kníh** podľa edičného plánu v rozsahu 2 161,5 hodín čistého času zvukového záznamu (ččzz),
- **10 titulov zvukových periodík** v počte 98 čísel.

Nahrávacie štúdiá

Nahrávanie zvukových kníh a zvukových časopisov sa realizovalo v **dvoch nahrávacích štúdiách**. Za mikrofónom sa vystriedalo 31 načítavateľov z radov hercov, moderátorov i neprofesionálov s kvalitným hlasovým prejavom. Niektoré tituly, najmä z oblasti odbornej literatúry a literatúry faktu boli načítané externe a niektoré elektronické dokumenty boli prevzaté z iných zdrojov. Aj v tomto roku sa podarilo zorganizovať a uskutočniť dobrovoľnícke načítavanie zamestnancami Skupiny ZSE, a. s., ktorí nezištne načítali 4 tituly zvukových kníh pre zrakovo postihnuté deti a mládež. Značnú pozornosť sme venovali získavaniu nových načítavateľov. Počas roka bolo vykonaných 8 hlasových skúšok na posúdenie kvality hlasov nových záujemcov, z nich 6 bolo vyhodnotených ako úspešné.

Postprodukcia zvuku

Všetky zvukové dokumenty boli na **pracovisku digitálneho spracovania** zostrihané podľa štruktúry čiernotlačovej knihy a spracované do formátu MP3. Prevzaté dokumenty boli upravené do finálnej podoby zvukových kníh pre nevidiacich a slabozrakých (doplnenie nahlásení, označenie poradia jednotlivých častí zvukovej knihy, export do MP3 formátu, opatrenie elektronickou pečiatkou proti neoprávnenému rozmnožovaniu). Toto pracovisko vykonávalo pomocou voľne dostupnej aplikácie Balabolka konvertovanie textu troch vydávaných časopisov (Dotyky, Život a Slovenka, Zdravie a diabetik) do zvukového súboru.

Kopírovanie a finálne spracovanie zvukových dokumentov

Zvukové knihy a časopisy boli na **pracovisku kopírovania** rozmnožené v požadovanom počte. Spravidla vydávame 20 kópií z 1 titulu zvukovej knihy na CD vo formáte MP3 (z toho 2 povinné výtlačky) a 1 kópiu online vo formáte MP3 so zvukovou pečiatkou. Jednotlivé čísla časopisov rozmnožujeme v závislosti od počtu predplatiteľov. Každé skopírované CD bolo vložené do ochranného obalu a označené popisným štítkom s informáciami o titule. Toto pracovisko taktiež zabezpečovalo obnovu starého knižničného fondu z audiokaziet na CD MP3 na základe požiadaviek čitateľov.

Archivovanie originálov zvukových dokumentov

V **archíve originálov** zvukových dokumentov sú archivované všetky zvukové dokumenty fyzicky na nosičoch, k 31. 12. 2025 obsahoval 8 334 originálov zvukových kníh a 3 737 originálov zvukových časopisov. V **digitálnom archíve** sú archivované všetky nové zvukové dokumenty vo formáte MP3 a v bezstratovom audio formáte.

Objednávky pre externé prostredie

Okrem plnenia edičného plánu sme spracovali objednávky z externého prostredia:

- 12 čísel zvukového školského časopisu Bodka pre Združenie priateľov Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči,
- audio sprievodca pre projekt Informačná debarierizácia múzea ako kľúčový prvok environmentálnej výchovy v rámci sprístupňovania kultúry znevýhodneným skupinám pre Správu Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici,
- audio sprievodca pre výstavu Putovanie za rozprávku – Zo života a diela Pavla Dobšinského pre SNM-Spišské múzeum v Levoči,
- sprievodný text k projektu Digitálne 3D interaktívne centrum SKN.

Porovnávací tabuľka

Ukazovateľ	Počet	2023	2024	2025
Nahrávanie zvukových kníh	titulov	186	181	178
	hodín ččzz	2 136,5	2 018	2 161,5
Nahrávanie zvukových časopisov	titulov	131	128	98
	hodín ččzz	167	175,5	178
Digitálne spracovanie zvukových kníh	titulov	204	229	215
	hodín ččzz	2 434,5	2 638	2 334,5
Digitálne spracovanie zvukových časopisov	titulov	119	116	86
	hodín ččzz	152	149,5	168
Kopírovanie zvukových kníh	titulov nových	218	212	193
	hodín ččzz	2 521	2 450,5	2 315,5
	titulov starých	180	180	180
	hodín ččzz	1 810	1 715	1 757
Kopírovanie zvukových časopisov	CD nosičov	6 259	4 778	3 553*
Digitalizácia zvukových kníh/zvukových časopisov	titulov	0/86	0/193	0/0
	hodín ččzz	0/129	0/344,5	0/0

*Počet zhotovených kópií zvukových časopisov je podmienený počtom predplatiteľov.

4.3.2 VÝROBA PUBLIKÁCIÍ V BRAILLOVOM PÍSME

V roku 2025 bolo vyrobených:

- **116 titulov kníh** v 843 zväzkoch v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma a hmatovej grafike podľa edičného plánu;
- **6 titulov periodík** v Braillovom písme v počte 38 čísel a 3 tituly periodík vo zväčšenom type písma v počte 22 čísel, náklad časopisov závisel od počtu predplatiteľov;
- **6 druhov kalendárov na rok 2026.**

Sadzba a korektúra textov v Braillovom písme

Vysádzaných bolo 19 083 matric brailových textov a skorigovaných 36 358 matric brailových textov. Počet vysádzaných matric je o viac ako polovicu nižší oproti roku 2024, keďže v dôsledku konsolidačných opatrení sme museli skončiť pracovný pomer s dvoma sadzačkami. V záujme urýchlenia procesu sadzby sa snažíme nakupovať e-knihy vo formáte EPUB alebo PDF, ktorých spracovanie si nevyžaduje zdĺhavé skenovanie a úprava je jednoduchšia. Sadzač vykonáva počítačové spracovanie textov a v spolupráci s korektormi ich následne upravujú do podoby vhodnej pre brailovú tlač. Korektor zodpovedá za to, aby text pred tlačou spĺňal všetky kritériá súčasnej jazykovej správnosti, čistoty, terminológie a štylistiky.

Integrálnou súčasťou sadzby je aj výroba textov v Braillovom písme na rozličné materiály vhodné do interiéru aj exteriéru. Vyrábali sme textové tabule na samolepiace fólie a plechy z farebných kovov (meď, hliník), ktoré slúžia ako informačné doplnky k orientačným tabuliam, hmatovým obrázkom a popisom detailov na reliéfoch. Na tieto účely nám slúži raziaci stroj Puma VII, na navrhovanie a výrobu hmatových obrázkov, diagramov či máp v bodovej grafike používame program Tactile View.

Tlač textov v Braillovom písme

Vytlačených bolo 222 232 brailových listov. Digitálnu tlač zabezpečujeme na dvoch veľkokapacitných tlačiarňach Braillo 440 SW a Braillo 600 SR. Tlačiareň Braillo 440 SW sa využíva na tlač časopisov. Tlačiareň Braillo 600 SR slúži na tlač beletrie, učebníc a rôznych iných dokumentov. Kombinovaná tlač braila a čiernotlače je realizovaná na štyroch brailových tlačiarňach Index Everest D V5.

Hmatová grafika

Zhotovených bolo 225 matric, z ktorých sa vytlačilo 4 968 reliéfnych obrázkov vákuovým tvarovaním za tepla. Matrice hmatových obrázkov zhotovovali externí autori spôsobom tzv. vrstvenej hmatovej grafiky. Hmatové obrázky boli vyrábané predovšetkým do kalendárov a objednávok z externého prostredia.

Knihárstvo

Spracovaných bolo 1 316 zväzkov v hrebeňovej a špirálovej väzbe a 12 zväzkov vo väzbe V8. V knihárskom spracovaní brailovej tlače využívame niekoľko druhov väzieb:

- beletria: hrebeňová a špirálová väzba so zosilneným prešpánovým prebalom,
- časopisy: V1 – spinková väzba, V2 – lepená väzba, V3 – kombinácia spinkovej a lepenej väzby,
- iné tlačoviny: V8 – tvrdá väzba.

Expedícia

Vyexpedovali sme 6 226 zásielok brailových časopisov, 3 362 zásielok zvukových časopisov a 508 zásielok individuálnych objednávok. Na úseku expedície sa spracovávajú a pravidelne aktualizujú databázy odberateľov periodických a neperiodických publikácií v Braillovom písme a vo zvukovom zázname. Časopisy boli expedované podľa určeného časového harmonogramu expedície periodík na príslušný kalendárny rok. Zásielky, zabalené do transparentnej strečovej fólie a opatrené samolepiacimi adresnými štítkami, expedujeme v spolupráci so Slovenskou poštou, a. s.

E-shop

V e-shope vytvárame priestor na prezentovanie našich výrobkov, či už na priame zakúpenie, alebo na objednávku. Počas roka 2025 sme do e-shopovej ponuky pridali 23 nových produktov a vybavili 508 objednávok. V súčasnosti máme v ponuke 195 produktov a ponuku neustále rozširujeme a prispôbujeme požiadavkám našich klientov.

Porovnávacia tabuľka

Ukazovateľ	Počet	2021	2022	2023	2024	2025
Sadzba	matric	25 203	32 550	31 296	31 721	19 083
Korektúra	matric	30 109	34 265	33 265	32 141	36 358
Tlač	listov	272 308	242 389	260 767	282 350	222 232
Knihárstvo	hrebeňová väzba	1 327	1 438	1 042	1 815	1 316
	tvrdá väzba V8	14	10	12	18	12
Expedícia brailových časopisov	zásielok	5 553	6 797	6 249	5 653	6 226
Expedícia zvukových časopisov	zásielok	6 787	6 221	5 815	5 122	3 362
Expedícia individ. objednávok	zásielok	958	324	551	472	508

Porovnávacia tabuľka

Výroba kníh v Braillovom písme	2021	2022	2023	2024	2025
titulov	105	150	139	135	116
zväzkov	408	507	547	880	843
priemer zväzkov na jeden titul	3,89	3,38	3,94	6,52	7,27

SKN vydáva aj **kalendáre na príslušný kalendárny rok**. Redakčná príprava kalendárov sa uskutočňuje v prvej polovici roka, ich výroba v druhom polroku. Kalendáre boli expedované na základe individuálnych objednávok používateľov, aj ako prílohy časopisov jednotlivým predplatiteľom.

Prehľad kalendárov na rok 2026

- stolový kombinovaný (Braillovo písmo/zväčšený typ písma), cena 4 €, náklad 182 ks,
- stolový čiernotlačový (zväčšený typ písma), cena 3 €, náklad 232 ks,
- veľký braillový (Braillovo písmo), cena 1 €, náklad 27 ks,
- nástenný reliéfny s témou Dinosauri (Braillovo písmo/zväčšený typ písma/hmatová a farebná grafika, cena 7 €, náklad 146 ks,
- cirkevný (Braillovo písmo), súčasť časopisu Nádej, cena 1 €, náklad 23 ks,
- jednolistový (Braillovo písmo), súčasť časopisu Nový život, náklad 120 ks.

Tržby z predaja kalendárov predstavovali sumu 3 317,93 eur, čo je oproti roku 2024 o 236,93 eur viac.

Objednávky pre externé prostredie

Úlohou SKN je **spolupracovať s externým prostredím pri spracovaní materiálov, ktoré korešpondujú s pravidlami prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím**. Realizáciou externých objednávok sa snažíme priblížiť okolitý svet skupine obyvateľov so zrakovým znevýhodnením. V roku 2025 sme spracovali nasledujúce objednávky:

- 12 čísel časopisu Naše ráno (pre 1. stupeň ZŠ) a 12 čísel časopisu Za svetlom (pre 2. stupeň ZŠ) pre Združenie priateľov Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči,
- 6 čísel časopisu Dúha a 1 číslo prílohy Dúhovka pre Úniu nevidiacich a slabozrakých Slovenska,
- realizácia projektu Informačná debarierizácia múzea ako kľúčový prvok environmentálnej výchovy v rámci sprístupňovania kultúry znevýhodneným skupinám pre Správu Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici:
  1. Reliéfna mapa popisujúca rozmiestnenie expozícií doplnená o audio komentár a krátke video v posunkovom jazyku;
  2. Upravený dokumentárny film s audiokomentárom pre nevidiacich a slabozrakých v slovenskom jazyku doplnený o titulky a posunkové tlmočenie pre nepočujúcich;
  3. Popisné tabule v počte 4 ks obsahujúce informácie v Braillovom písme, reliéfne obrázky vybraných zbierok v počte 3 ks doplnené o vektorovú kresbu, QR kódy obsahujúce audio komentár pre nevidiacich a NFC čipy obsahujúce krátke video v posunkovom jazyku;
  4. Atlas rastlín v sútláči Braillovo písmo a zväčšená čiernotlač obsahujúci 12 ks reliéfnych obrázkov rastlín, náklad 25 kusov;
  5. Obrázkový sprievodca neprirodnými zložkami TANAPu v sútláči Braillovo písmo a zväčšená čiernotlač, obsahujúci 12 ks reliéfnych obrázkov, náklad 25 kusov;
- reliéfny obrázok s brailovým popisom, preklad a tlač textu v Braillovom písme pre Liptovskú galériu Petra Michala Bohúňa v Liptovskom Mikuláši,
- brožúra pre LITERRU, n. o., Revúca,

- tlač dokumentov v sútláči Braillovo písmo a čiernotlač pre Modino, o. z., Bratislava,
- diplomy v kombinácii Braillovo písmo a čiernotlač pre ZO ÚNSS v Nitre,
- popisné brailové štítky pre ŽOS TRADING, s. r. o., Vrútky,
- tlač brailovho textu na medené tabule pre Úsmev pre druhých, o. z., Piešťany,
- brožúry pre Malokarpatské múzeum v Pezinku,
- nákresy v bodovej grafike a popisné brailové štítky pre Kanceláriu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v Bratislave,
- tlač brailovho textu na hliníkové fólie pre CULTURA SINE CLAUSTRA, s. r. o., Šarišské Jastrabie,
- brožúry pre Múzeum mesta Bratislavy,
- popisné brailové štítky pre Slovenskú výtvarnú úniu v Bratislave,
- reliéfny obrázok pre Malokarpatské múzeum v Pezinku,
- List od Ježiška v Braillovom písme v rámci Vianočnej pošty 2025 pre Slovenskú poštu, a. s., Banská Bystrica,
- vianočné pohľadnice pre Union poisťovňa, a. s., Bratislava,
- brožúra pre Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove,
- brožúra o Aikide pre Krajskú radu ÚNSS v Žiline,
- tlač dokumentov v sútláči Braillovo písmo a čiernotlač, popisné brailové štítky pre SNM-Prírodovedné múzeum v Bratislave,
- tlač dokumentov v sútláči Braillovo písmo a čiernotlač a haptické obrázky pre Slovenské národné múzeum v Bratislave,
- popisné brailové štítky na hlasovacie zariadenia pre pani Zimenovú, Banská Bystrica,
- brailová abeceda pre pani Silviu Hanovú, Trnava,
- objednávky z e-shopu, spolu 508 ks.

4.3.3 VYDÁVANIE PERIODICKÝCH PUBLIKÁCIÍ

SKN v roku 2025 vydávala **16 titulov časopisov v šiestich formátoch prístupných vnímaniu osôb so zrakovým a iným zdravotným postihnutím**, a to:

- v Braillovom písme,
- vo zväčšenom type písma,
- vo zvukovom zázname vo formáte MP3 na CD nosičoch,
- vo zvukovom zázname vo formáte MP3 cez webové rozhranie – audioweb,
- v textovom formáte (TXT, RTF) na CD nosičoch – CD balíček,
- v textovom formáte (TXT, RTF) elektronickou poštou – e-mailový balíček.

Jednotlivé časopisy vychádzali s periodicitou mesačníkov, dvojmesačníkov a štvrťročníkov, niektoré tituly súčasne vo viacerých formátoch (v Braillovom písme, vo zvukovom zázname, aj vo zväčšenom type písma).

Pri vydávaní časopisov sme sa riadili harmonogramom prípravy a expedície periodík na rok 2025, ten bol dodržaný a časopisy v plnom rozsahu distribuované k predplatiteľom.

Prehľad vydávaných periodík:

NOVÝ ŽIVOT – časopis prostredníctvom redakčných autorských článkov aj príspevkov dopisovateľov a externých spolupracovníkov informuje o živote zrakovo znevýhodnených ľudí vo všetkých jeho sférach – mapuje činnosť a aktivity jednotlivcov, ale aj inštitúcií zastrešujúcich zrakovo a inak znevýhodnených ľudí – Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, základných

a krajských organizácií ÚNSS, prináša novinky o kompenzačných pomôckach a technických novinkách pre ľudí bez zraku či s iným zdravotným postihnutím, informuje o legislatívnych zmenách, pripomína výročia významných osobností z komunity nevidiacich a slabozrakých, priekopníkov, prináša reportáže so zaujímavými osobnosťami zo Slovenska i zahraničia s rôznym zdravotným znevýhodnením, informácie o pracovných príležitostiach či spoločenskom zaradení sa nevidiacich a ich uplatnení na trhu práce. Uverejňuje aktuálne knižné novinky, krížovky i štvorsmerovky. Jednotlivé rubriky periodika mapujú rozmanité sféry spoločenského života zrakovo znevýhodnených ľudí.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

VIERKA – dvojmesačník pre ženy a o ženách. Informuje o živote, aktivitách, záujmoch a potrebách zrakovo a inak zdravotne postihnutých žien. Obsahuje rozmanité rubriky s vkladom samotných čitateľiek. Pravidelne prináša aj prevzaté články z oblasti poradenstva – rozhovory, recepty, ručné práce, praktické rady do domácnosti, ale aj ankety na rôzne zaujímavé ženské témy.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €

MLADOST' – časopis pre mládež vychádzajúci dvojmesačne. Obsahuje redakčné autorské aj dopisovateľské príspevky mladých autorov mapujúce ich život prostredníctvom osobných zážitkov a rôznorodých aktivít – cestovanie, štúdium, dovolenky, životné príbehy, ale aj ankety, súťaže, kvízy, tipy na čítanie a pod. Časopis má ambíciu osloviť a zaangažovať do diania najmä mladých, kreatívnych ľudí, ale aj študentov, a vytvárať tým podnety pre ďalších prispievateľov, ktorí môžu periodikum pre mladých oživiť.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

NÁDEJ – ekumenický časopis zahŕňa pravidelné rubriky, rozhovory v otázkach viery, informuje o náboženských podujatiach a významných udalostiach v živote veriacich, venuje sa duchovným cvičeniam aj náboženskej výchove detí a mládeže. Prináša rozhovory s cirkevnými predstaviteľmi a nábožensky ladené príbehy. Časopis zostavuje externá spolupracovníčka v spolupráci s dopisovateľmi.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

KULTÚRNO-LITERÁRNY VÝBER – časopis o literatúre, umení a kultúre doma i v zahraničí s autorskými aj prevzatými článkami o slovenských i svetových literátoch, umelcoch, obsahujúci aj recenzie, prezentujúci rozhovory s umelcami, filozofmi, divadelníkmi, hercami, režisérmi, fotografmi. Mapuje aj literárne úspechy nevidiacich a inak zdravotne znevýhodnených autorov v rámci Slovenska. Rubrika Literárna dielňa už niekoľko rokov vytvára priestor na publikovanie vlastnej autorskej tvorby zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených autorov s možnosťou získať spätnú väzbu prostredníctvom odborných odkazov erudovaného literárneho tvorcu. Súčasťou časopisu bola príloha Čítadela s ukážkami zaujímavých diel domácich i svetových literátov. Vychádzala trikrát ročne. Z dôvodu konsolidačných opatrení bolo jej vydávanie posledným vlnajším číslom ukončené.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

ŠACH – časopis pre zrakovo znevýhodnených šachistov vytvára priestor pre uverejňovanie príspevkov zo šachových súťaží, turnajov, prináša analýzy a informácie z domáceho i zahraničného šachového diania. Je zostavovaný externým spolupracovníkom – aktívnym šachistom.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

PRAMENĚ – mesačník, ktorý v hlavnom aktuálnom Bloku o nevidiacich prezentuje zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených respondentov. Jeho súčasťou je seriál so zvolenou témou, v roku 2025 o funkcionároch základných organizácií a krajských stredísk Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Seriál Spovedáme šéfov priniesol profily zaujímavých ľudí, ktorí dlhé roky pracujú v prospech nevidiacich a slabozrakých ľudí v týchto organizáciách. Popri zvukovom seriáli to boli ďalšie príspevky z aktuálnych podujatí, s inšpirujúcimi osobnosťami, či na iné aktuálne témy. Dlhodobu sa venoval téme 200. výročia vzniku Braillovho písma, ktorá bola aktuálna aj vďaka medzinárodnej konferencii v SKN. V Prameni odznelo v roku 2025 celkom 56 zvukových príspevkov, z toho 11 v rámci seriálu.

24 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

ROZHLADY – jediný monotematický časopis ponúka rozsiahly priestor na uverejňovanie zaujímavých tém z rôznych spoločenských oblastí, pripomína významné výročia či osobnosti, ale zahŕňa aj psychologické, politické, cestopisné, literárne, historické, či zdravotné témy.

8 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

NOVET – časopis o novinkách z oblasti vedy a techniky, zahŕňa informácie z populárnych oblastí – IT, mobily, internet, počítače, ale aj vesmír, medicína, oblasť výskumu, kompenzačné pomôcky pre osoby so zrakovým znevýhodnením, zachytáva progres vo vývoji technológií najmä pre nevidiacich a slabozrakých ľudí. Zviditeľňuje osobnosti z oblasti vedy a techniky – výskumníkov, nositeľov Nobelových cien. Prispievateľmi sú aj samotní nevidiaci pohybujúci sa v technickej oblasti.

6 čísel ročne, ročné predplatné 4 €.

POHYB – časopis pre priaznivcov športu. Obsahuje blok zo športového života zrakovo a inak zdravotne postihnutých paralympionikov, prináša pestré spravodajstvo a publicistiku zo slovenského i svetového športového diania, športové výsledky z významných svetových i domácich športových súťaží, olympiád a paralympiád, ako aj medailóny úspešných športovcov. V roku 2025 bolo jeho vydávanie z dôvodu konsolidačných opatrení ukončené.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

AKORD – časopis o hudobnom dianí doma a v zahraničí z oblasti vážnej i populárnej hudby prináša rozhovory s hudobníkmi, inštrumentalistami, spevákmi rôznych hudobných žánrov, informoval o významných a prestížnych hudobných udalostiach doma i v zahraničí, vydania nových hudobných albumov a hudobné recenzie. Informuje o koncertoch a hudobných aktivitách zrakovo znevýhodnených hudobníkov. V roku 2025 bolo jeho vydávanie z dôvodu konsolidačných opatrení ukončené.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

DOTYKY – časopis pre profesionálnych nevidiacich masérov a priaznivcov zdravého životného štýlu. Obsahuje novinky z oblasti liečebnej rehabilitácie, fyzioterapie a zdraviu prospešné rady a odporúčania, rozhovory s masérmi a lekármi. Je atraktívny masérskou tematikou, ktorej sa v praxi úspešne venuje veľká časť nevidiacich a slabozrakých. Je zostavovaný externou odborne erudovanou spolupracovníčkou.

4 čísla ročne, ročné predplatné 3 €.

ŽIVOT A SLOVENKA – časopis je mesačným výberom článkov z týždenníkov Život a Slovenka, vychádzajúcich pôvodne pre vidiacu verejnosť. Výber býva zameraný aj na články o ľuďoch

s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia. Vo všeobecnosti ide o pestrý výber rôznorodých zaujímavých tém podľa výberu redaktora.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

ZDRAVIE A DIABETIK – časopis je výberom článkov z mesačníkov Zdravie a Diabetik vychádzajúcich pôvodne pre vidiacu verejnosť. Podrobne sa zameriava na rôzne zdravotné problémy, informuje o nových liečebných metódach, pokroku v medicíne, ale aj o liekoch a nových trendoch v oblasti zdravotníckych služieb, o legislatívnych zmenách. Poskytuje rady a liečebné postupy pre diabetikov, ako aj dôležité informácie z oblasti prevencie a liečby tohto v súčasnosti závažného civilizačného ochorenia.

12 čísel ročne, ročné predplatné 5 €.

QUARK – magazín o vede a technike, ktorý populárno-vedeckým spôsobom prináša čitateľom informácie z rôznych oblastí vedeckého výskumu, technického pokroku, prírodných vied a oblastí ľudského myslenia a poznania.

12 čísel ročne.

ZEM&VEK – nezávislý spoločensko-politický mesačník mapuje rôzne oblasti života, je sprístupňovaný v pôvodnom rozsahu a po technickej úprave v textovom formáte ako súčasť e-mailového balíčka a CD balíčka.

12 čísel ročne.

Audioweb – zvukový záznam vo formáte MP3 cez webové rozhranie:

NOVÝ ŽIVOT, NOVET, PRAMEŇ, NÁDEJ, POHYB, AKORD, ROZHLADY, DOTYKY, ŽIVOT A SLOVENKA, ZDRAVIE A DIABETIK, QUARK. Zvukové časopisy sú prístupné na webovej stránke vo formáte MP3 so zvukovou pečiatkou. Každý predplatiteľ audiowebu musí byť registrovaným čitateľom knižnice a je mu pridelená licencia na počúvanie a sťahovanie časopisov. Jednotlivé čísla časopisov sú prístupné na webovej stránke priebežne podľa uzávierok. Ročné predplatné 2 €.

CD balíček – textový formát (TXT, RTF) na CD nosičoch:

NOVÝ ŽIVOT, VIERKA, ROZHLADY, MLADOSŤ, NOVET, NÁDEJ, POHYB, DOTYKY, KULTÚRNO-LITERÁRNY VÝBER, ŠACH, AKORD, QUARK, ZEM&VEK, VEĽKÝ BRAILOVÝ KALENDÁR. Časopisy v textovom formáte sú zasielané mesačne podľa uzávierok na CD nosiči. Ročné predplatné 6 €.

E-mailový balíček – textový formát (TXT, RTF) elektronickou poštou:

NOVÝ ŽIVOT, VIERKA, ROZHLADY, MLADOSŤ, NOVET, NÁDEJ, POHYB, DOTYKY, KULTÚRNO-LITERÁRNY VÝBER, ŠACH, AKORD, QUARK, ZEM&VEK, VEĽKÝ BRAILOVÝ KALENDÁR. Časopisy v textovom formáte sú zasielané priebežne podľa uzávierok na e-mailovú adresu predplatiteľa. Ročné predplatné 5 €.

Prehľad vydávaných časopisov podľa prístupného formátu a nákladu

Názov časopisu	Náklad v ks					
	Braillovo písmo	Zväčšený typ písma	MP3 CD	Audioweb	CD balíček	E-mailový balíček
Nový život	100	73	73	85	2	64
Vierka	87	98			2	64
Mladosť	52				2	64
Nádej	34		23	85	2	64
Kultúrno-literár. výber	45				2	64
Šach	12	13			2	64
Prameň			73	85		
Rozhľady			24	85	2	64
Novet			19	85	2	64
Pohyb			15	85	2	64
Akord			16	85	2	64
Dotyky			12	85	2	64
Život a Slovenka			48	85		
Zdravie a Diabetik			52	85		
Quark					2	64
Zem&Vek					2	64

Hlavným cieľom redakcie bolo zaujať čitateľov obsahovou náplňou periodík, poskytnúť prispievateľom priestor na prezentovanie vlastnej činnosti i aktivít, či autorskú a dopisovateľskú sebarealizáciu. V rámci obsahových možností bolo cieľom obohacovať obsah časopisov obmenou rubriek, novými prílohami, ale aj získaním a obmenou nových externých spolupracovníkov.

Redakcia aj v roku 2025 v časopisoch uverejňovala aktuálne informácie zo života a činnosti zrakovo znevýhodnených ľudí, spravodajstvo zo základných organizácií Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, nové legislatívne zmeny, sociálno-právne rady, novinky v oblasti kompenzačných pomôcok, oddychové čítanie, krížovky, štvorsmerovky na voľný čas, knižné novinky a tiež prevzaté články z rôznych oblastí života vyberané s dôrazom na obsahovú profiláciu jednotlivých periodík. Časopisy sme sa snažili zatriktívniť zvýšením podielu autorských príspevkov v jednotlivých periodikách, čiernotlačové časopisy spestriť o fotografický materiál. Časopisy pravidelne prezentujeme aj na Facebooku a vo vybraných periodikách uverejňujeme avíza o obsahu najbližších vydání časopisov.

V letných mesiacoch vyšla ako čitateľský bonus obľúbená príloha časopisov Nový život a Vierka, tentoraz s názvom Liečime sa po babsky. Vydávanie prílohy je z dôvodu konsolidačných opatrení dočasne pozastavené. Poslednýkrát bola taktiež v roku 2025 distribuovaná k čitateľom aj braillová príloha Kultúrno-literárneho výberu Čitadela, ktorá vychádzala 3-krát ročne.

Celoročné predplatné za časopisy bolo v rozpätí **od 2 do 6 eur**. Tržby z predplatného za časopisy predstavovali sumu 3 547 eur, čo je oproti roku 2024 o 548 eur menej.

Časopisy si predplatilo celkom 384 predplatiteľov, čo je oproti roku 2024 o 53 menej. Predplatiteľov máme z celého Slovenska, Českej republiky i Srbska. Prístupnosť k našim periodikám uľahčuje aj e-shop SKN s kompletnou ponukou periodík a kalendárov.

Pokles počtu predplatiteľov môžu podľa našich predpokladov spôsobovať ekonomické dôvody, všeobecný pokles záujmu o periodickú tlač, prirodzený úbytok predplatiteľov vo vyššom veku. Tieto ukazovatele majú v posledných rokoch premenlivý charakter. Neustále hľadáme nové a modernejšie spôsoby propagácie tlače pre zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených, aj nové cieľové skupiny našich potenciálnych čitateľov a predplatiteľov. Cieľom je osloviť a zaujať aj mladšiu generáciu čitateľov s rôznym zdravotným znevýhodnením, ale aj klientov rozličných zariadení pre seniorov. Zároveň vychádzame z predpokladu, že toto číslo nie je objektívnym ukazovateľom skutočného počtu našich čitateľov, nakoľko si niektorí časopisy neobjednávajú, ale požičiavajú. Objektívny prieskum v tomto zmysle nie je štatisticky uchopiteľný. O mladých čitateľov sa už niekoľko rokov uchádzame aj propagáciou našej tlače na sociálnej sieti Facebook, kde máme stúpajúci počet sledovateľov. Mladí predplatelia preferujú najmä elektronické médiá a „rýchlejšiu“ internetovú dostupnosť informácií a tento trend považujeme za nezvratný.

Neodmysliteľné sú aj podujatia v réžii redakcie. Patrí medzi ne tradičná haptická výstava v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši, v roku 2025 výstava na tému Včely a ich svet. Populárne výstavy z cyklu Fragmenty prírody poskytujú návštevníkom hmatový zážitok prostredníctvom jedinečných exponátov spojený s prednáškou erudovaných lektorov múzea.

Časopisecká tlač je pre mnohých nevidiacich aj slabozrakých ľudí stále inšpirujúcou formou spojenia so svetom informácií, uspokojuje ich kultúrne a vzdelávacie potreby a nároky. Informácie, ktoré majú rôznorodý, aj sociálno-právny charakter, im pomáhajú orientovať sa v oblasti legislatívy, služieb, zdravotného postihnutia a trhu práce. Naše časopisy sú spravodajskou a publicistickou pôdou pre zviditeľnenie ich aktivít, osvetou ich spoločenského dosahu. Ako jediná v rámci Slovenska poskytuje táto tlač v koncentrovanej podobe informácie o živote ľudí so zrakovým znevýhodnením. Napriek tomu, že boj o čitateľa je z roka na rok náročnejší, snahou redakcie je získavať čo najviac informácií o tom, čo čitateľa zaujíma a uspokojí, kam sa jeho vkus uberá. Podľa týchto kritérií je nastavená aj spolupráca redakcie so spolupracovníkmi a dopisovateľmi.

V rámci nových úsporných riešení aj redakcia modernizuje svoj prístup k tvorbe periodík. Ako perspektívne sa v tomto smere ukázalo využívanie syntetického hlasu pri tvorbe zvukových periodík, ktorá v čiastočnej miere nahrádza funkciu načítavateľov. Javí sa ako nevyhnutný krok pri zefektívnení práce v redakcii, ako aj pri šetrení nákladov na tvorbu časopisov. Redakcia pristúpila k tomuto riešeniu zatiaľ pri spracovaní 5 periodík – Život a Slovenka, Zdravie a Diabetik, Dotyky a Novet a Quark.

Koncom roka 2025 bola redakcia z dôvodu šetriacich opatrení a prepustenia jednej redaktorky nútená zrušiť dva zvukové časopisy - Akord a Pohyb. Ďalej v rámci úspory zmenila periodicitu nosného časopisu Nový život z mesačníka na dvojmesačník a spojila časopisy Nový život a Vierka do spoločného periodika Nový život a Vierka (vo zväčšenej čiernotlači). Pozitívom je uvedenie časopisu Quark do zvukovej podoby, čím sme vyhověli požiadavke niektorých našich čitateľov.

REDAKČNÁ RADA

Redakčná rada je **poradným orgánom riaditeľa pri vydávaní časopisov** pre osoby so zrakovým a iným zdravotným postihnutím. Má 5 členov. Keďže traja v roku 2025 svoje pôsobenie v rade ukončili, v roku 2026 bude orgán pracovať v novom zložení. V roku 2025 sa uskutočnilo jedno zasadnutie rady, ktoré prinieslo zaujímavé pohľady zvonku na vydávané periodiká, aj spätnú väzbu na ich obsahovú náplň. Aktívny prístup členov rady bol pre redakciu podnetnou spätnou väzbou, dôležitou pri profilácii periodík.

KALENDÁRE

Redakcia zostavuje a zadáva do tlače 6 druhov kalendárov na príslušný kalendárny rok. Nástenný reliéfny kalendár Baktérie a vírusy získal v roku 2025 v celoslovenskej súťaži Najkrajší kalendár Slovenska mimoriadne ocenenie za dlhodobé šírenie výtvarnej kultúry pre minoritné skupiny obyvateľstva.

4.3.4 SLOVENSKÁ AUTORITA PRE BRAILLOVO PÍSMO

Vydaním Rozhodnutia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky o zmene a doplnení zriaďovacej listiny Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči č. MK – 6728/2020-110/22938 zo dňa 15. 12. 2020 s účinnosťou **od 15. decembra 2020 naša inštitúcia plní úlohy Slovenskej autority pre Braillovo písmo** (ďalej len „SABP“).

Rada SABP je odborným a schvaľovacím orgánom SABP a poradným orgánom riaditeľa vo veci činnosti SABP. Je zložená z expertov na Braillovo písmo – reprezentantov relevantných inštitúcií pracujúcich v oblasti vzdelávania a sociálnej rehabilitácie osôb so zrakovým znevýhodnením. V roku 2025 sa uskutočnili štyri zasadnutia rady.

REGULATÍVNA A ODBORNÁ ČINNOSŤ

SABP pokračovala v aplikovaní a metodickom usmerňovaní pravidiel písania a používania Braillovho písma v Slovenskej republike. Pribežne bola aktualizovaná online príručka a praktické príklady formátovania brailových textov. Súčasťou činnosti bola aj certifikácia označenia liekov a liečiv v Braillovom písme, odborné konzultácie a tlač brailových dokumentov.

MANAŽÉRSKA ČINNOSŤ

SABP v roku 2025 aktívne prezentovala Braillovo písmo, jeho význam a aktuálne aktivity súvisiace s 200. výročím jeho vzniku v domácich aj zahraničných médiách. Brail a činnosť SABP boli predstavené vo verejnoprávnom médiu Slovenská televízia a rozhlas v reláciách Kontakty – Slovenský rozhlas, Host' rádia Regina – Rádio Regina Západ aj Rádio Regina Východ, v seriáli Príbeh na týždeň – Slovenský rozhlas, v regionálnej televízii TV Levoča, ako aj v zahraničných médiách, napríklad v relácii Para que veas on RTVE (Spain's National Radio and TV Broadcaster). SABP sa podieľala aj na nahrávaní odborných a popularizačných podcastov, medzi ktoré patrili EBU in Action, FS-Cast, T-čko plus a vlastný podcast Stobodové šesťbodové. Odborné príspevky a rozhovory boli publikované aj v časopisoch SKN – Prameň a Nový život, ako aj v časopise Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska – Dúha. Prostredníctvom týchto mediálnych výstupov SABP systematicky informovala verejnosť o význame brailu v súčasnej spoločnosti, jeho postavení v digitálnom prostredí a o aktivitách realizovaných v rámci jubilejného roka.

Počas roka 2025 SABP organizovala alebo sa zúčastnila na 86 aktivitách rôzneho zamerania (regulatívne, osvetové, vzdelávacie, kooperačné, študijné a konzultačné). Z týchto podujatí bolo 22 verejných podujatí (8 z nich organizovaných priamo Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči), 10 individuálnych odborných služieb, 35 partnerských stretnutí a 10 mediálnych výstupov.

Prehľad pravidelných aktivít SABP

Činnosť	Aktivita	Počet
Konzultačná	Zabezpečovanie tlačových a prekladových brailových služieb	10
Konzultačná	Vydanie certifikátov brailových označení liekov a liečiv	8
Osvetová	Vydanie podcastu Stobodové šesťbodové	12
Vzdelávacia	Vydávanie prílohy časopisu Nový život – Obriadok a Holobriadok	12
Kooperačná	Zasadnutia Rady SABP	4
Kooperačná	Stretnutia riadiacej komisie Braille Working Group of EBU	6
Kooperačná	Stretnutia celej pracovnej skupiny Braille Working Group of EBU	4
Kooperačná	Stretnutie pracovnej skupiny technickej komisie Európskej štandardizačnej komisie (CEN/TC)	7

Pozn.: V tabuľke je zoznam všetkých aktivít SABP s výnimkou aktivít organizovaných SKN, tieto spoločne organizované aktivity sú uvedené sumárne v príslušnej časti správy.

OSVETOVÉ AKTIVITY

Rok 2025 bol mimoriadny tým, že sa niesol v znamení 200. výročia vzniku Braillovho písma. Činnosť SABP bola orientovaná na systematickú osvetu významu brailu v 21. storočí, prezentáciu jeho miesta v digitálnom prostredí, zdôrazňovanie významu brailovej gramotnosti vo vzdelávaní a na posilnenie medzinárodnej spolupráce. SABP zrealizovala 19 osvetových podujatí, 14 vzdelávacích aktivít, 35 kooperačných aktivít, 9 konzultačných a 9 študijných aktivít. Pre osoby so zdravotným postihnutím bolo realizovaných 31 aktivít s účasťou alebo priamou organizáciou SABP.

Medzinárodná konferencia:

Vrcholom činnosti SABP v roku 2025 bola medzinárodná konferencia „Aktuálne postavenie Braillovho písma v spoločnosti a jeho využitie v budúcnosti“, ktorá sa uskutočnila 16. a 17. októbra 2025 v priestoroch SKN. Podujatie bolo organizované pri príležitosti 200. výročia vzniku Braillovho písma a vytvorilo odbornú platformu na diskusiu o historickom vývoji, súčasnom postavení a budúcich perspektívach brailu v oblasti vzdelávania, kultúry, technológií a spoločenskej inklúzie. Konferencie sa zúčastnilo takmer 60 prezenčných účastníkov zo Slovenska i zahraničia – odborníci, pedagógovia, vývojári technológií aj samotní používatelia brailu, čím sa podarilo prepojiť teoretické poznatky s praktickými skúsenosťami. Súčasťou programu boli odborné príspevky, diskusné bloky, prezentácie inovatívnych riešení v oblasti digitálneho brailu a hmatovej grafiky, ako aj priestor na neformálnu výmenu skúseností a nadväzovanie partnerstiev. Podujatie bolo prístupné aj prostredníctvom online vysielania, pričom záznam konferencie dosiahol 301 videní na platforme YouTube, čím sa jeho odborný dosah výrazne rozšíril aj mimo okruhu prezenčných účastníkov. Organizácia konferencie si vyžiadala vysokú mieru koordinácie a aktívne zapojenie takmer všetkých zamestnancov SKN, ktorí sa podieľali na odbornom, technickom aj organizačnom zabezpečení podujatia. Medzinárodná konferencia tak predstavovala nielen odborný vrchol jubilejného roka, ale aj významný prejav kolektívneho úsilia inštitúcie pri dôstojnej prezentácii Braillovho písma na národnej a medzinárodnej úrovni.

Prezentácia na konferencii TEDx Bratislava:

Významným momentom mediálnej a prezentačnej činnosti SABP v roku 2025 bolo vystúpenie na konferencii TEDx Bratislava s príspevkom Brailových bodiek ako šafranu. Prezentácia Braillovho písma na platforme medzinárodne rešpektovaného formátu TED Talks predstavuje mimoriadne dôležitý krok smerom k širšej verejnosti mimo komunity osôb so zrakovým postihnutím. Účinkovanie na TEDx konferencii umožnilo predstaviť brail ako moderný, živý a technologicky

kompatibilný systém komunikácie a zároveň posilnilo jeho spoločenskú prestíž v kontexte 200. výročia jeho vzniku. Zároveň táto platforma umožnila jasné komunikovanie potreby zvýšenia aktivít v oblasti implementácie brailu do verejného priestranstva a do prostredia inkluzívneho vzdelávania.

Komunikačné kanály SKN:

Sociálne siete a YouTube kanál SKN sú významnými nástrojmi poskytovania informácií o činnosti SABP, rovnako ako webová stránka SABP, <https://www.skn.sk/sabp>. Naše aktivity promovujeme cez tieto siete, ako aj cez založené diskusné e-mailové skupiny. Tieto kanály sú aj priestorom na súťaže súvisiace s brailom, ktoré propagujú jeho používanie. V roku 2025 sme uskutočnili dve online súťaže, uverejnili sme vlastnú vianočnú pieseň k 200. výročiu vzniku Braillovho písma, zdieľali a prezentovali sme viaceré príspevky z Braille 200 Initiative, zdieľali sme video z osláv 200. výročia vzniku brailu v Amsterdame a podobne.

V priebehu roka 2025 sme osvetu brailu medzi nevidiacimi uskutočňovali aj čitateľskými online stretnutiami – Online čítanie v braili. Počas tohto čítania používatelia brailu čítali ostatným účastníkom príbehy z brailových kníh. Uvedená forma je populárna ako čitateľský klub, pričom pri sledovaní rýchlo čítajúceho používateľa brailu môže takýto príklad motivovať iných, ktorí si prídu čítanie vypočuť. Vďaka pozitívne prijatej aktivite v roku 2024 a zvyšovaniu účasti čitateľov i poslucháčov sme v roku 2025 túto aktivitu uskutočňovali takmer nepretržite na troch rôznych online platformách.

Podcast Stobodové šesťbodové:

Aj počas roka 2025 SABP pokračovala vo vydávaní podcastu Stobodové šesťbodové. Jedenkrát do mesiaca SABP vydáva novú epizódu podcastu zameranú na rôzne aspekty Braillovho písma a hmatovej grafiky v živote nevidiaceho človeka. Podcast má stabilnú poslucháčsku základňu, ku koncu roka 2025 mal 44 sledovateľov, 48 epizód a celkovo 3 963 prehratí, priemerne teda približne 83 prehratí každej epizódy. Oproti roku 2024 sme zaznamenali nárast poslucháčov priemerne o 2 poslucháčov na epizódu. Každý mesiac je nová epizóda oznamovaná viacerými kanálmi sociálnych sietí a elektronickej korešpondencie.

VZDELÁVACIE AKTIVITY

V roku 2025 SABP realizovala viacero významných vzdelávacích aktivít zameraných na odbornú verejnosť, pedagógov, študentov i širšiu komunitu používateľov Braillovho písma. Medzi kľúčové podujatia patrili odborné prezentácie pre Národný inštitút vzdelávania a mládeže, spoluorganizovanie podujatia Brailový deň v Spojenej škole internátnej v Levoči, ako aj účasť na odbornej konferencii k 200. výročiu adaptácie Braillovho písma Technického múzea v Brne. Významnú súčasť vzdelávacej činnosti tvorili exkurzie a odborné návštevy, napríklad pre Krajské stredisko ÚNSS v Prešove, Krajské stredisko ÚNSS v Bratislave, DSS Batizovce či študentov Univerzity Palackého v Olomouci. SABP realizovala tiež prednášky o činnosti SKN a o význame Braillovho písma, prezentáciu na podujatí Deň pedagógov, odbornú online panelovú diskusiu k výsledkom medzinárodnej konferencie Aktuálne postavenie Braillovho písma v spoločnosti a jeho využitie v budúcnosti, ako aj besedu v Knižnici Dávida Gutgesela v Bardejove. Mimoriadne významné bolo vystúpenie na konferencii TEDx Bratislava, ktoré predstavovalo Braillovo písmo v širšom spoločenskom a inovatívnom kontexte. Tieto aktivity systematicky prispievali k šíreniu odborného poznania, podpore inkluzívneho vzdelávania a posilňovaniu povedomia o význame brailu v súčasnej spoločnosti.

Obriadok a Holobriadok:

SABP začala v roku 2024 vydávať špeciálnu brailovú prílohu časopisu Nový život s názvom Obriadok a Holobriadok. V roku 2025 bolo vydaných 12 čísel tejto prílohy. Ide o výnimočný

vzdelávací materiál pre začínajúcich čitateľov brailu, a to v detskom i dospelom veku. Čitateľom brailu sa môže stať človek aj v priebehu života po strate zraku. Táto príloha, ktorú SABP zostavuje v plnej miere a opatruje aj obrázkami v hmatovej grafike, ponúka obriadkové čítanie, teda text, v ktorom je jednoduchšie vyznať sa hmatom pri počiatkoch tréningu brailových zručností. Z 12 vydaných čísel je každé tretie číslo venované detskému čitateľovi, no všetky čísla sú zostavované s dôrazom na krátke texty. Príloha je doplnkovým materiálom k bežným šlabikárom Braillovho písma a rehabilitační pracovníci a pedagógovia jeho vydávanie naďalej vysoko oceňujú. Materiálom v braili je nedostatok, tým skôr, ak ide o špeciálne upravený formát pre začínajúcich čitateľov. Jej náklad v počte 12 čísel, ktorý je samostatnou prílohou časopisu Nový život, je zahrnutý v tabuľkovej prílohe vydávania periodických publikácií.

Prepis učebníc a učebných materiálov:

V zmysle memoranda inštitúcií poskytujúcich služby osobám so zrakovým postihnutím a s poruchami čítania (ďalej len „ZP“) bola v roku 2025 i naďalej vyvíjaná aktivita smerujúca k zlepšeniu kvality vzdelávania nevidiacich a slabozrakých žiakov, predovšetkým v podobe prístupu k učebniciam.

Vďaka podpore Ministerstva kultúry Slovenskej republiky sme mohli v SKN v roku 2024 zriadiť prvé pracovisko prepisu učebníc a učebných materiálov (ďalej len „pracovisko prepisu SABP“). Úlohou pracoviska prepisu SABP je tvoriť prístupné elektronické učebnice a učebné materiály ako aj tvoriť zdrojové súbory pre tlač brailových učebníc alebo učebníc s hmatovou grafikou. Toto pracovisko sa zameriava na prepis učebníc pre základné a stredné školy a je jediným takýmto pracoviskom na Slovensku s rovnakým zameraním. V roku 2025 na pracovisku pracovali dve prepisovateľky do prístupných formátov, ktoré od nástupu do zamestnania prešli viacerými školeniami.

V roku 2025 pracovisko prepisu SABP **prepísalo 20 učebníc**. Z celkového počtu prepísaných 20 učebníc bolo 14 elektronických učebníc a 6 brailových učebníc. Elektronické učebnice boli ako plnohodnotne sprístupnené dokumenty vložené do digitálnej knižnice SKN a štatistika ich stiahnutia je súčasťou štatistik digitálnej knižnice SKN. Merateľný ukazovateľ „Náklad vydaných/prepísaných učebníc a učebných materiálov“ hovorí o počte reálne vytlačených a predaných brailových učebníc školám, rodičom alebo žiakom, a týka sa iba brailových učebníc. SABP aktívne komunikuje so školami aj rodičmi pri poskytovaní služby prepisu učebníc a učebných materiálov, pričom všetky prepísané učebnice sú zverejnené v Zozname spracovaných učebníc a učebných materiálov SABP na stránke SKN.

Celkový stav učebníc a učebných materiálov k 31. 12. 2025

Učebnice a učebné materiály	Počet
Vydané/prepísané (vytvorenie zdrojových súborov a e-dokumentov)	41
Elektronický formát	24
Brail	17
Získané	324
Zo zahraničia a upravené v SABP	20
CPŠ* / brailové učebnice	40
CPŠ* / elektronické učebnice pre ZŠ	10
CPŠ* / elektronické učebnice pre SŠ	59
CPŠ* / archívne ročníky testov národného testovania	195

* Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami Univerzity Komenského v Bratislave

KONZULTAČNÉ AKTIVITY

V roku 2025 SABP realizovala viacero odborných konzultačných aktivít zameraných na aplikáciu pravidiel Braillovho písma, využívanie podporných technológií a sprístupňovanie informácií pre osoby so zrakovým postihnutím. Konzultačná činnosť zahŕňala vybavovanie objednávok tlače brailových dokumentov a vydávanie certifikátov označenia názvov liekov a liečiv v Braillovom písme. Odborné konzultácie boli poskytované technologickým spoločnostiam (napr. DotPad Inc., Cube Systems), spoločnosti Tyflocomp v súvislosti s brailovými zariadeniami, ako aj inštitúciám a kultúrnym subjektom, napríklad Pamätnej izbe Izidora Mihályika v Bardoňove či Kysuckej knižnici v Čadci pri tvorbe informačnej mapy. Súčasťou konzultačnej činnosti boli aj online a prezenčné konzultácie k práci s brailovými riadkami vrátane školenia pre špecializované centrá poradenstva a prevencie. Uvedené aktivity prispeli k odbornej podpore implementácie brailu v praxi a k rozširovaniu kvalitného používania hmatových technológií v rôznych oblastiach verejného života.

KOOPERAČNÉ AKTIVITY

Spolupráca s domácimi inštitúciami:

V roku 2025 SABP systematicky rozvíjala kooperačnú činnosť s viacerými domácimi partnermi pôsobiacimi v oblasti vzdelávania, sociálnej rehabilitácie a kultúry. Spolupráca prebiehala so špecializovanými centrami poradenstva a prevencie (ŠCPP), so spojenými školami internátnymi, s krajskými strediskami Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ako aj s Národným inštitútom vzdelávania a mládeže a ďalšími odbornými pracoviskami. SABP sa podieľala na odborných prezentáciách, metodických konzultáciách pre pedagógov, organizovaní Brailového dňa, ako aj na podujatiach určených pre študentov pedagogických a humanitných odborov. Významnú súčasť kooperačnej činnosti tvorili exkurzie odborných pracovníkov a študentov v SKN, spoločné odborné diskusie a výmena skúseností pri sprístupňovaní vzdelávacích materiálov a verejných priestorov. Intenzívna spolupráca prebiehala aj v rámci vnútornej koordinácie v SKN, najmä s oddelením tlače a expedície a redakciou. Prostredníctvom týchto aktivít SABP prispievala k prehĺbovaniu odborného dialógu, k zjednocovaniu metodických postupov a k posilňovaniu postavenia Braillovho písma v národnom kontexte.

V roku 2025 SABP koordinovala spoluprácu a podporu pri projekte, ktorý mal za cieľ otvárať cestu k filmovým dielam pre osoby so znevýhodnením. V spolupráci so Slovenským filmovým ústavom a jeho iniciatívou Kino bez bariér sa podarilo sprístupniť audiokomentáre a deskriptívne titulky pre filmové projekcie určené aj pre nevidiacich a slabozrakých divákov, čím sa vytvorilo inkluzívne prostredie pre plné a rovnocenné vnemové prežívanie filmovej kultúry. SABP koordinovala brailové označenie DVD filmov a distribúciu k používateľom. SKN je hlavným distribútorom filmov, čím prispieva k zviditeľneniu potrieb osôb so zrakovým postihnutím v oblasti audiovizuálneho umenia a napomohla rozvoju prístupnosti kultúry ako dôležitého elementu každodenného života tejto cieľovej skupiny.

SABP zabezpečuje administráciu **e-shopu SKN**, správu produktovej časti obchodu a návrhy vhodných produktov súvisiacich s brailom a hmatovou grafikou. Ide o najvhodnejšiu a najúčinnnejšiu formu propagácie Braillovho písma a hmatovej grafiky, keď pomocou internetového obchodu dávame nevidiacim a ich rodinným príslušníkom či známym možnosť zakúpiť si konkrétne produkty, ktoré im uľahčia každodenné činnosti, pomôžu pri vzdelávaní alebo jednoducho spestria voľné chvíle.

Medzinárodná spolupráca:

SABP bola aj v roku 2025 aktívnym členom **pracovnej skupiny pre Braillovo písmo Európskej únie nevidiacich** (Braille Working Group of European Blind Union), v rámci ktorej sa podieľala na odborných diskusiách o výučbe, šandardizácii a budúcnosti Braillovho písma v Európe. SABP

je členom riadiacej komisie tejto pracovnej skupiny EBU, pričom v roku 2025 sa jej zástupca zúčastnil 6 stretnutí riadiacej komisie a 4 stretnutí celej pracovnej skupiny.

Významnou súčasťou medzinárodných aktivít bola účasť na **vývoji digitálneho formátu eBraille** a spolupráca na odborných pracovných stretnutiach zameraných na implementáciu digitálneho brailu do moderných technológií.

SABP administruje a odborne spravuje **medzinárodný portál livingbraille.eu**, ktorý vznikol v spolupráci s EBU ako celoeurópska platforma na zdieľanie informácií, odborných článkov a diskusií o Braillovom písme. V jubilejnom roku 200. výročia vzniku Braillovho písma zohrával tento portál významnú úlohu pri koordinácii iniciatívy Braille 200, každodennom publikovaní odborných a popularizačných príspevkov a prepájaní európskej komunity používateľov a odborníkov.

SABP pokračovala v zastupovaní Slovenskej republiky v mene Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky v rámci **pracovnej skupiny technickej komisie Európskeho výboru pre normalizáciu (CEN/TC 293/WG 13 Tactile lettering)**, na celkovo 7 stretnutiach, kde sa podieľa na tvorbe a pripomienkovaní štandardov pre hmatové označovanie vo verejnom priestore.

V roku 2025 sa SABP aktívne zúčastnila medzinárodnej konferencie **Tactile Reading and Graphics Conference 2025** v Amsterdame, ktorá patrí medzi najvýznamnejšie odborné podujatia v oblasti hmatového čítania, grafiky a inkluzívnych technológií. Účasť na tejto konferencii umožnila výmenu odborných skúseností so svetovými expertmi a zároveň prezentáciu slovenských skúseností v oblasti brailu a hmatovej grafiky.

Medzinárodná spolupráca SABP v roku 2025 tak významne prispela k posilneniu odborného postavenia Slovenska v oblasti Braillovho písma a k prehĺbovaniu európskej aj globálnej spolupráce v tejto oblasti.

4.4 SPRÁVA A PREVÁDZKA NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči je správcom nehnuteľného majetku štátu vo vlastníctve Slovenskej republiky a evidovaného v katastri nehnuteľností.

Majetkové usporiadanie nehnuteľností

SKN spravuje tieto nehnuteľnosti:

1. **Budova na Námestí Majstra Pavla č. 32**, zapísaná na liste vlastníctva č. 989, katastrálne územie Levoča, č. parcely 855 o výmere 429 m².
2. **Budova na Štúrovej ulici č. 36**, so zastavanou plochou (dvorom) a garážou, zapísané na liste vlastníctva č. 989, katastrálne územie Levoča, č. parciel 1192, 1193, 1194/1 a 1194/2 o výmere 599 m², 748 m², 33 m² a 30 m².

Nehnuteľnosti sú zaevidované a majetkovo vysporiadané.

V hlavnej budove na Štúrovej ulici č. 36 je zázemie pre administratívu, Slovenskú autoritu pre Braillovo písmo, výrobné oddelenia (oddelenie zvukových štúdií a oddelenie tlače a expedície), redakciu, pracoviská oddelenia knižnično-informačných služieb (pracovisko metodiky a pracovisko výpožičných služieb detskej a mládežníckej literatúry) a zasadacia miestnosť na organizovanie kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí pre verejnosť.

V národnej kultúrnej pamiatke – Dome meštianskom na Námestí Majstra Pavla č. 32, zapísanom v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok pod číslom 2804/1 a nachádzajúcej sa v pamiatkovom území – Pamiatkovej rezervácii Levoča, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR v registri pamiatkových rezervácií pod číslom 5 a v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO je umiestnený knižničný fond zvukových a brailových dokumentov, konzervačný fond, fond ručne prepisovaných kníh v Braillovom písme a archív periodík. Nachádzajú sa tu pracoviská výpožičných služieb, komunitné centrum – čítareň a stála expozícia Izba Mateja Hrebendu.

V rámci správy a prevádzky nehnuteľného majetku sme plnili najmä nasledujúce ciele:

- celoročná údržba, správa a prevádzka 2 budov, z toho 1 národnej kultúrnej pamiatky,
- celoročná údržba, správa a prevádzka pozemkov vo výmere 1 839 m²,

Správu a prevádzku nehnuteľného majetku zabezpečoval v kumulatívnej funkcii 1 zamestnanec.

V rámci správy a prevádzky nehnuteľného majetku sú zahrnuté všetky výdavky v kategórii 630 Tovary a služby súvisiace so správou a prevádzkou nehnuteľného majetku (najmä energie, plánované opravy a údržba a i.) a výdavky v kategóriách 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania a 620 Poistné a príspevok do poisťovní za príslušného zamestnanca zabezpečujúceho správu a prevádzku nehnuteľného majetku.

4.5 PREVÁDZKOVÁ RÉŽIA

V rámci prevádzkovej réžie sme plnili najmä nasledujúce ciele:

- riadenie ľudských zdrojov,
- riadenie a ekonomická agenda v súvislosti s prevádzkou a hlavnou činnosťou organizácie.

Prevádzkovú réžiu zabezpečovalo 11 zamestnancov.

Jedným zo základných predpokladov realizácie dlhodobého plánu rozvoja Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči je kvalita ľudských zdrojov, preto rozvoj a efektívne využívanie ľudského potenciálu patrili medzi naše hlavné priority. Zamerali sme sa, aj prostredníctvom vzdelávania (školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, workshopy), na skvalitňovanie a odbornú pripravenosť zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme na plnenie úloh vyplývajúcich z opisov ich pracovných činností.

Osobitosťou SKN je to, že všetky dokumenty v alternatívnych, špeciálnych formách, si musí vyrobiť sama a až následne sú zaradené do knižničného fondu. Jedinečné postavenie knižnice v knižničnom systéme Slovenskej republiky umocňuje skutočnosť, že neexistuje žiaden komerčný

trh, ktorý by poslanie SKN suploval. Podstatnú časť činnosti SKN tvoria špeciálne výrobné technológie, ktoré nezabezpečujú žiadne iné inštitúcie na Slovensku, preto organizačné, personálne či ekonomické činnosti majú odlišný charakter v porovnaní s inými knižnicami. Taktiež odborníkov na činnosti, ktoré SKN vykonáva, nepripravuje žiadna iná inštitúcia, preto potrebné poznatky a odborné vedomosti možno získať len dlhodobou praxou v našej inštitúcii. V tomto smere je dôležitý zácvik pod odborným vedením skúsených zamestnancov ako nástroj pre optimalizovanie a verifikovanie správnosti pracovných postupov. Na základe rozhodnutia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky SKN od roku 2021 plní aj úlohy Slovenskej autority pre Braillovo písmo.

Okrem kmeňových zamestnancov sa na zabezpečovaní činnosti inštitúcie podieľali:

- fyzické osoby, s ktorými boli uzatvorené dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru,
- fyzické osoby v inom ako pracovnoprávnom vzťahu (načítavatelia zvukových kníh a zvukových časopisov, zhotovitelia hmatovej grafiky, dopisovatelia a iní).

V rámci prevádzkovej réžie sú zahrnuté všetky výdavky v kategóriách 610, 620, 630 a 640, ktoré predstavujú režijné náklady, a to náklady na účtovníctvo, obstarávanie, vrcholový manažment a pod.

Organizácia: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

P r e h ľ a d

SUMÁRNA TABUĽKA PRÍJMOV A VÝDAVKOV NA ROK 2025
(súhrn všetkých kontrahovaných činností)
(v eurách)

Ukazovateľ	Finančné krytie							
	výdavky celkom		z prostriedkov ŠR		z tržieb a výnosov		z iných zdrojov	
	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutoč.
600 Bežné výdavky	1 237 534,00	1 283 148,87	1 177 534,00	1 202 742,69	60 000,00	80 406,18		
08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt	1 204 534,00	1 233 805,36	1 144 534,00	1 153 399,18	60 000,00	80 406,18		
z toho: 0820 Kultúrne služby	1 204 534,00	1 233 805,36	1 144 534,00	1 153 399,18	60 000,00	80 406,18		
z toho: 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	634 810	690 725,02	591 710,00	625 059,70	43 100,00	65 665,32		
632 001 Energie	54 868,00	45 149,16	54 868,00	45 149,16				
0850 Výskum a vývoj								
z toho: 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV								
0EK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu	33 000,00	28 085,90	33 000,00	28 085,90				
08T Tvorba a implementácia politík		21 257,61		21 257,61				
700 Kapitálové výdavky								
08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt								
08T Tvorba a implementácia politík		16,22		16,22				
VÝDAVKY SPOLU	1 237 534,00	1 283 165,09	1 177 534,00	1 202 758,91	60 000,00	80 406,18		
Orientačný ukazovateľ – priemerný evidenčný prepočítaný počet zamestnancov	43,0							

Organizácia: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

P r e h ľ a d**REKAPITULÁCIA ČINNOSTÍ A ICH FINANČNÉHO KRYTIA NA ROK 2025**

(v eurách)

Typ činností	Finančné krytie								% podiel ŠR na činnosť
	výdavky celkom		z prostriedkov ŠR		z tržieb a výnosov		z iných zdrojov		
	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť	
a) Výkon odborných knižničných činností	229 690,00	204 120,88	217 990,00	191 255,88	11 700,00	12 865,00			19
b) Kultúrno-spoločenské a vzdelávacie podujatia pre verejnosť	3 200,00	3 646,24	3 200,00	3 646,24					0
c) Edičná, vydavateľská činnosť	530 199,00	624 101,20	501 599,00	585 024,20	28 600,00	39 077,00			43
d) Správa a prevádzka nehnuteľného majetku	97 200,00	53 020,47	97 200,00	49 723,47		3 297,00			8
e) Prevádzková réžia	377 245,00	398 276,30	357 448,00	373 109,12	19 700,00	25 167,18			30
SPOLU	1 237 534,00	1 283 165,09	1 177 534,00	1 202 758,91	60 000,00	80 406,18			100

5 ROZPOČET ORGANIZÁCIE

5.1 ZHODNOTENIE PLNENIA ZÁVÄZNÝCH UKAZOVATEĽOV ROZPOČTU

a) Prevádzkové dotácie – bežný transfer

Rekapitulácia (bežný transfer):

(v eurách)

Ukazovateľ	Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie k 31. 12. 2025
Záväzné ukazovatele				
1. Bežné výdavky na činnosť – spolu	600	1 144 534	1 274 582	1 242 304
z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	610	591 710	796 753	796 753
2. Program 0EK01 – spolu (Informačné technológie financované zo ŠR – MK SR)	600	33 000	33 000	32 099
Orientačný ukazovateľ				
3. Priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov	x	43		

Listom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK-3922/2025-431/2695 zo dňa 17. 1. 2025 bol pre Slovenskú knižnicu pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči oznámený **Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2025 vo výške 1 144 534 EUR**, z toho mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške 591 710 EUR a program 0EK 01 – Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu – MK SR vo výške 33 000 EUR.

Na základe listu MK SR č. MK-3922/2025-431/7018 zo dňa 25. 3. 2025 bol **rozpočtovým opatrením č. 1** upravený rozpočet bežných výdavkov na rok 2025 v prvku programovej štruktúry 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť o sumu – 4 391,91 EUR (3 985,73 EUR zo zdroja 111 na zdroj 131O a 406,18 EUR zo zdroja 111 na zdroj 46 (453)) a v prvku programovej štruktúry 0EK 0I03 – Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu o sumu – 143,92 EUR (zo zdroja 111 na zdroj 131O). Týmto rozpočtovým opatrením bolo viazanie výdavkov na zdroji 111 z dôvodu zapojenia zdrojov 46 a 131O.

Na základe listu MK SR č. MK-3922/2025-431/10334 zo dňa 5. 6. 2025 bol **rozpočtovým opatrením č. 2** upravený rozpočet bežných výdavkov na rok 2025 nasledovne:

V prvku 08T010H – Kultúra pre školy (zdroj 111)

Ekonomická klasifikácia 600 – bežné výdavky spolu o + 12 900 EUR na Digitálne 3D interaktívne centrum SKN.

Na základe listu MK SR č. MK-3922/2025-431/12680 zo dňa 17. 7. 2025 boli **rozpočtovým opatrením č. 3** upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2025 v prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO. Rozpočtovým opatrením bol zvýšený rozpočet bežných výdavkov o + 3 000,00 EUR na usporiadanie Medzinárodnej konferencie „Aktuálne postavenie Braillovho písma a jeho využitie v budúcnosti“.

Na základe listu MK SR č. MK-3922/2025-431/12882 zo dňa 22. 7. 2025 boli **rozpočtovým opatrením č. 4** upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2025 v prvku 08S0105 – Knižnice a knižničná činnosť v kategórii 600 bežné výdavky celkom o + 46 332 EUR, z toho 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o sumu + 34 000 EUR a 620 – Poistné a príspevok do poisťovní o + 12 252 EUR. Týmto rozpočtovým opatrením boli poskytnuté finančné prostriedky ako refundácia vyplatenej odmeny v sume 800 EUR, ktoré boli vyplatené vo výplatnom termíne za mesiac máj 2025 zamestnancom v štátnozamestnaneckom pomere a v pracovnom pomere, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení neskorších predpisov.

Na základe listu MK SR č. MK-5446/2025-431/18967 zo dňa 17. 11. 2025 bol **rozpočtovým opatrením č. 5** upravený rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2025 nasledovne:

Investičná akcia: 34565 SKN – Rozšírenie diskového poľa

Prvok programovej štruktúry: 0EK0I03 – Podporná infraštruktúra

Zdroj: 111 štátny rozpočet

Funkčná klasifikácia: 08.2.0 Kultúrne služby

Ekonomická klasifikácia: 700 – Kapitálové výdavky vo výške 1 720 EUR.

Prevádzkové dotácie (bežný transfer na činnosť, zdroj: 111, program: 08S0105) boli k 31. 12. 2025 čerpané vo výške 1 242 304 EUR z ročného rozpočtu 1 121 121 EUR, čo predstavuje čerpanie na 94,49 % a 97,95 % zo schváleného rozpočtu. Z celkového rozpočtu (bežný transfer na činnosť, zdroj: 111, program: 08S0105, 0EK0I03, 08T0103 a 08T010H) 1 235 230 EUR bolo čerpané k 31. 12. 2025 vo výške 1 164 141 EUR, čo tvorí čerpanie na 94,24 % a zo schváleného rozpočtu 98,86 %.

5.2 PRÍJMY ORGANIZÁCIE

5.2.1 Príjmy organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

Kategória 200 – Nedaňové príjmy

Rozpočet stanovený na rok 2025 bol vo výške 40 000 EUR (zdroj 46). V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 200 upravený na výšku 60 000 EUR. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 60 933 EUR, čo predstavuje plnenie na 101,6 %.

V tom podpoložka 220 – Administratívne poplatky a iné poplatky a platby (223 – Poplatky za platby z nepriemyselného a náhodného predaja, zdroj 46) dosiahla sumu 60 883 EUR, podpoložka 240 – Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek... (243 – Z účtov finančného hospodárenia, zdroj 46) dosiahla sumu 50 EUR.

Kategória 300 – Granty a transfery

Rozpočet stanovený na rok 2025 bol vo výške 1 197 534 EUR (zdroj 111, 131O, 46). V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 300 upravený na výšku 1 261 080 EUR. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 1 257 740 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,7 % a 105,0 % zo schváleného rozpočtu. V uvedenej kategórii boli bežné výdavky vo výške 4 130 EUR (zdroj 131O), jednalo sa o finančné prostriedky z roku 2024.

V tom podpoložka 310 – Tuzemské bežné granty a transfery (zdroj 46) dosiahla sumu 20 790 EUR, 310 – Tuzemské bežné granty a transfery (zdroj 111) dosiahla sumu 1 235 230 EUR.

Príjmové operácie

Kategória 400 – Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami

Na základe listu MK SR č. MK-3140/2024-431/3149 zo dňa 7. 2. 2024 Usmernenie k rozpočtovému procesu na rok 2024/2 bol upravený rozpočet na položke 453 – Prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 406 EUR. Jednalo sa o zapojenie vlastných príjmov minulých období. Prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 406 EUR boli v roku 2025 vyčerpané v plnej výške.

Schválený rozpočet celkových príjmov v roku 2025 bol vo výške 1 237 534 EUR, upravený bol na výšku 1 321 486 EUR. Rozpočet celkových príjmov na rok 2025 bol dosiahnutý vo výške 1 318 673 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,8 % a 106,6 % zo schváleného rozpočtu. Rozdiel je z dôvodu rozpočtovania príjmov so zdrojom 131, ktoré sa len rozpočtujú, no nedosahujú. Ak by sme do plnenia príjmov nezarátavali zdroj 131, plnenie príjmov by bolo 100 %.

5.2.2 Prostriedky prijaté z rozpočtu Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči v roku 2025 nemala žiadne prostriedky prijaté z rozpočtu Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.

5.2.3 Úpravy schváleného rozpočtu príjmov v priebehu roka

Rozpočet príjmov stanovený na rok 2025 bol vo výške 40 000 EUR (zdroj 46). V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 200 upravený na výšku 60 000 EUR. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 60 933 EUR, čo predstavuje plnenie na 101,6 %.

Rozpočet príjmov stanovený na rok 2025 bol vo výške 1 197 534 EUR (zdroj 111, 131O, 46) V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 300 upravený na výšku 1 261 080 EUR. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 1 257 740 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,7 %.

V uvedenej kategórii boli upravené príjmy kapitálových grantov a transferov vo výške 1 720 EUR (zdroj 111), bežné výdavky vo výške 57 696 EUR (zdroj 111) a 1 515 EUR (zdroj 131O), jednalo sa o finančné prostriedky z roku 2024.

5.3 VÝDAVKY ORGANIZÁCIE

5.3.1 Výdavky organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

Bežné výdavky boli čerpané v nasledovných kategóriách takto:

Kategória 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Rozpočet stanovený rozpisom záväzných ukazovateľov bol vo výške 634 810 EUR (z toho zdroj 111: 591 710 EUR) a orientačný ukazovateľ priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov: 43. V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 610 upravený na výšku 691 455 EUR (z toho zdroj 111: 625 790 EUR). Rozpočet v kategórii 610 bol k 31. 12. 2025 čerpaný vo výške 690 725 EUR (z toho zdroj 111: 625 060 EUR), čo predstavuje čerpanie na 99,9 % (zo ŠR 99,9 %) a na 108,8 % (zo ŠR 105,6 %) zo schváleného rozpočtu.

(v eurách)

Kategória 610	Schválený rozpočet 2025	Upravený rozpočet 2025	Skutočnosť k 31. 12. 2025
Zdroj 111	591 710	625 790	625 060
Zdroj 46	43 100	65 665	65 665
Spolu	634 810	691 455	690 725

Kategória 620 – Poistné a príspevky do poisťovní

Rozpočet stanovený rozpisom rozpočtu na rok 2025 bol vo výške 247 667 EUR (z toho zdroj 111: 230 767 EUR). V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 620 upravený na výšku 261 603 EUR (z toho zdroj 111: 251 302 EUR). Rozpočet v kategórii 620 bol k 31. 12. 2025 čerpaný vo výške 261 603 EUR (z toho zdroj 111: 251 302 EUR), t. j. z celkového upraveného rozpočtu 100 % (zo ŠR 100 %) a z celkového schváleného rozpočtu 105,6 % (zo ŠR 108,9 %).

Kategória 630 – Tovary a služby

Rozpočet v prvku 08S0105 a v kategórii 630 bol vo výške 254 757 EUR (z toho zdroj 111: 254 757 EUR). V priebehu roka bol upravený na výšku 240 689 EUR (z toho zdroj 111: 240 282 EUR). Rozpočet v kategórii 630 bol k 31. 12. 2025 čerpaný vo výške 192 189 EUR (z toho zdroj 111: 191 782 EUR), t. j. z celkového upraveného rozpočtu 79,85 % (zo ŠR 79,82 %) a z celkového schváleného rozpočtu 75,4 % (zo ŠR 75,3 %).

Rozpočet v prvku 08T0103 a v kategórii 630 bol vo výške 0 EUR a upravený bol na výšku 3 000 EUR. Čerpanie k 31. 12. 2025 bolo vo výške 2 935,59 EUR. Finančné prostriedky boli určené na usporiadanie Medzinárodnej konferencie „Aktuálne postavenie Braillovho písma a jeho využitie v budúcnosti. Plnenie bolo vo výške 97,85 % z rozpočtu.

Rozpočet v prvku 08T010H a v kategórii 630 bol vo výške 0 EUR a upravený bol na výšku 12 900 EUR. Čerpanie k 31. 12. 2025 bolo vo výške 12 900 EUR. Finančné prostriedky boli určené na Digitálne 3D interaktívne centrum SKN v rámci projektu Kultúra pre školy. Plnenie bolo vo výške 100 % z rozpočtu.

Rozpočet v prvku 0EK0I03 a v kategórii 630 bol vo výške 33 000 EUR a upravený v priebehu roka nebol. Čerpanie k 31. 12. 2025 bolo vo výške 28 086 EUR. Plnenie bolo vo výške 85,10 % z rozpočtu.

V kategórii 630 bol schválený rozpočet v Programe 08S0105, 08T0103, 08T010H, 0EK0I03 a zo zdrojov 111, 131O a 46 vo výške 287 757 EUR, upravený bol na výšku 293 574 EUR (z toho zdroj 111: 289 038 EUR). Čerpanie kategórie 630 celkom bolo k 31. 12. 2025 vo výške 273 911 EUR (z toho zo zdroja 111: 234 802 EUR), t. j. z celkového upraveného rozpočtu 93,3 % (zo ŠR 81,2 %).

Čerpanie v kategórii 630 ovplyvnili tieto položky a podpoložky:

Najvyššia finančná čiastka bola vynaložená na položke 637 – Služby s celkovým čerpaním vo výške 115 897 EUR. Z toho boli hlavne náklady na odmeny a príspevky (autorské odmeny za načítanie zvukových kníh a časopisov a redakčné honoráre) vo výške 43 883 EUR, všeobecné služby vo výške 37 967 EUR a prídely do sociálneho fondu vo výške 9 135 EUR. Druhou najvyššou čiastkou v rámci kategórie 630 bola položka 632 – Energie, voda a komunikácie s celkovým čerpaním vo výške 63 895 EUR. Z toho boli energie vo výške 41 895 EUR, vodné a stočné vo výške 3 936 EUR a poštovné vo výške 3 663 EUR. Ďalšou najvyššou položkou v rámci kategórie 630 bola položka 633 – Materiál vo výške 42 587 EUR. Z toho boli najvyššie náklady na všeobecný materiál vo výške 21 875 EUR, knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné pomôcky vo výške 7 157 EUR a výpočtová technika vo výške 4 712 EUR.

Programová štruktúra 0EK0I03 – Podporná infraštruktúra

Rozpočet v kategórii 630 (zdroj 111) bol vo výške 33 000 EUR. V priebehu roka 2025 nebol upravený rozpočet bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 0EK0I03 – Podporná infraštruktúra. Finančné prostriedky sú určené na obstaranie informačných technológií. Čerpanie k 31. 12. 2025 bolo vo výške 28 086 EUR, čo predstavuje čerpanie na 85,10 % ročného rozpočtu.

Programová štruktúra 08T010H – Kultúra pre školy

Rozpočet v kategórii 630 (zdroj 111) bol vo výške 0 EUR. V priebehu roka 2025 bol upravený rozpočet bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08T010H – Kultúra pre školy rozpočtovým opatrením č. 2 na výšku 12 900 EUR. Čerpanie k 31. 12. 2025 bolo vo výške 12 900 EUR. Finančné prostriedky boli určené na Digitálne 3D interaktívne centrum SKN v rámci projektu Kultúra pre školy. Plnenie bolo vo výške 100 % z rozpočtu.

Programová štruktúra 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

Rozpočet v kategórii 630 (zdroj 111) bol vo výške 0 EUR. V priebehu roka 2025 bol upravený rozpočet bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO rozpočtovým opatrením č. 3 na výšku 3 000 EUR. Čerpanie k 31. 12. 2025 bolo vo výške 2 936 EUR. Finančné prostriedky boli určené na organizovanie Medzinárodnej konferencie „Aktuálne postavenie Braillovho písma a jeho využitie v budúcnosti“ (16. 10. – 17. 10. 2025, SKN Levoča), pri príležitosti 200. výročia vzniku Braillovho písma. Plnenie bolo k 31. 12. 2025 vo výške 97,9 % z rozpočtu.

Kategória 640 – Bežné transfery

Rozpočet na rok 2025 bol stanovený v objeme 67 300 EUR (z toho zdroj 111: 67 300 EUR). V priebehu roka 2025 bol rozpočet upravený na výšku 73 133 EUR (z toho zdroj 111: 69 100 EUR). Čerpanie bolo k 31. 12. 2025 vo výške 57 010 EUR, z toho zdroj 111 vo výške 52 977 EUR. Z uvedenej položky bolo čerpané hlavne na príspevok na stravovanie vo výške 43 305 EUR, na odchodné vo výške 9 502 EUR, na nemocenské dávky – náhrada príjmu pri DPN vo výške 3 953 EUR a na členské príspevky v sume 250 EUR. T. j. z celkového upraveného rozpočtu 77,95 % (zo ŠR 76,67 %) a z celkového schváleného rozpočtu 84,7 % (zo ŠR 78,7 %).

V kategórii 600 – Bežné výdavky boli taktiež nevyčerpané finančné prostriedky z roku 2024 vo výške 34 472 EUR (zdroj 131O), ktoré boli poukázané na účet Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v rámci zúčtovania finančných vzťahov za rok 2024 (v tom: v programe 08S0105, suma: 28 293 EUR, v programe 08T0103: 5 422 EUR a v programe 0EK0103, suma: 757 EUR).

Kapitálové výdavky boli čerpané v nasledovných kategóriách takto:

Kategória 710 – Obstarávanie kapitálových aktív

Rozpočet stanovený na rok 2025 bol vo výške 0 EUR (zdroj: 111). V priebehu roka 2025 bol **rozpočtovým opatrením č. 5** upravený rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2025 takto:

Investičná akcia: 34 565 SKN – Rozšírenie diskového poľa

Prvok programovej štruktúry: 0EK0103 – Podporná infraštruktúra

Zdroj: 111 štátny rozpočet

Funkčná klasifikácia: 08.2.0 Kultúrne služby

Ekonomická klasifikácia: 700 – Kapitálové výdavky vo výške 1 720 EUR.

Rozpočtovým opatrením č. 5 bol rozpočet v kategórii 710 upravený na výšku 1 720 EUR. Vzhľadom na to, že tieto finančné prostriedky nám boli schválené a pridelené v samotnom závere roka, nestihli sme zrealizovať túto investičnú akciu. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 0 EUR.

K 31. 12. 2025 boli čerpané tieto kapitálové výdavky:

Z investičnej akcie č. 52 056 SKN – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla) bola vrátka nedočerpaných finančných prostriedkov v sume 11 EUR (zdroj 131O, programová štruktúra 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO).

Z investičnej akcie č. 29 409 SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnoženín), zdroj 131O, programová štruktúra 08T0109 – Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva bola vrátka nedočerpaných finančných prostriedkov vo výške 5 EUR.

Rekapitulácia (kapitálový transfer):

Zoznam investičných akcií čerpaných v roku 2025:

(v eurách)

Zaradenie investičnej akcie			Názov investičnej akcie	Limit čerpania kapitálových výdavkov		Čerpanie k 31. 12. 2025
Prvok	Číslo IA	Zdroj		Položka	v EUR	
0EK0I03	34 565	111	SKN – Rozšírenie diskového poľa	710	1 720	0
08T0I03	52 056	131O	SKN – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla) vrátka nedočerpaných finančných prostriedkov	710	0	11
08T0I09	29 409	131O	SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnožení zvukového záznamu) vrátka nedočerpaných finančných prostriedkov	710	0	5
Spolu					1 720	16

Finančné prostriedky poskytnuté na zahraničné aktivity

V roku 2025 sa uskutočnili dve zahraničné pracovné cesty:

- Holandsko (31. 5. 2005 - 5. 6. 2025, Amsterdam) – Stretnutie riadiacej komisie pracovnej skupiny pre Braillovo písmo Európskej únie nevidiacich. Všetky náklady na zahraničnú pracovnú cestu boli hradené Európskou úniou nevidiacich,
- Česká republika (3. 3. 2025 - 5. 3. 2025, Brno) – Medzinárodná konferencia pri príležitosti 200. výročia vzniku Braillovho písma. Náklady na zahraničnú pracovnú cestu boli vo výške 645 EUR.

Bežné a kapitálové transfery poskytnuté príspevkovým organizáciám, štátnym fondom, občianskym združeniam a právnickým alebo fyzickým osobám

SKN v roku 2025 neposkytla žiadne bežné a kapitálové transfery príspevkovým organizáciám, štátnym fondom, občianskym združeniam a právnickým alebo fyzickým osobám.

5.3.2 Výdavky organizácie podľa funkčnej klasifikácie

SKN v roku 2025 všetky rozpočtované finančné prostriedky čerpala z funkčnej klasifikácie Oddiel 08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo (08.2.0 – Kultúrne služby). Schválené finančné prostriedky boli vo výške 1 237 534 EUR. V priebehu roka boli upravené na výšku 1 321 486 EUR. Čerpanie k 31. 12. 2025 bolo vo výške 1 283 155 EUR.

5.3.3 Výdavky organizácie hradené z prostriedkov Európskej únie a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu

SKN v roku 2025 neuhrádzala žiadne výdavky z prostriedkov Európskej únie.

5.3.4 Výdavky z iných prostriedkov zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi

SKN v roku 2025 nemala žiadne výdavky z iných prostriedkov zo zahraničia poskytnuté Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.

5.3.5 Úpravy schváleného rozpočtu výdavkov v priebehu roka

Kategória 600 (bežné výdavky):

Rozpočet výdavkov stanovený na rok 2025 bol vo výške 60 000 EUR (zdroj 46). V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 600 upravený na výšku 80 000 EUR. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 81 723 EUR, čo predstavuje plnenie na 102,2 %.

Rozpočet výdavkov stanovený na rok 2025 bol vo výške 1 177 534 EUR (zdroj 111, 131O). V roku 2025 bol rozpočet v kategórii 600 upravený na výšku 1 239 360 EUR. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 1 202 759 EUR, t. j. z celkového upraveného rozpočtu 97,0 % a z celkového schváleného rozpočtu 102,1 %.

Kategória 700 (kapitálové výdavky):

V tejto kategórii neboli schválené žiadne kapitálové výdavky za rok 2025. Výška kapitálových výdavkov na rok 2025 bola upravená na sumu 1 720 EUR (IA: 34 565, 0EK0I03, Rozšírenie diskového poľa). V tom:

V prvku 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO na investičnú akciu:

IA 52 056 SKN – Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov (Obstaranie osobného motorového vozidla) vrátka v sume 11 EUR;

V prvku 08T0109 – Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na investičnú akciu:

IA 29 409 SKN – Obstaranie strojov, prístrojov, techniky, zariadení a náradia (Zabezpečenie kopírovacej techniky pre vykonávanie hromadných rozmnožení zvukového záznamu) vrátka v sume 5 EUR.

5.4 FINANČNÉ OPERÁCIE

Príjmové operácie

Kategória 400 – Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami

Položka 453 – Prostriedky z predchádzajúcich rokov

Na uvedenej položke evidujeme prostriedky z predchádzajúcich rokov, k 31. 12. 2025 vo výške 1 723 EUR (zdroj 46).

Kategória 500 – Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci

Na uvedenej položke sme k 31. 12. 2025 neevidovali žiadne finančné prostriedky.

Výdavkové operácie

Kategória 800 – Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami

V uvedenej kategórii sme k 31. 12. 2025 neevidovali žiadne finančné prostriedky.

5.5 DODRŽANIE LIMITU VEREJNÝCH VÝDAVKOV NA ROK 2025

Hodnotenie dodržania limitu verejných výdavkov

(v eurách)

Limit verejných výdavkov 2025*	Oznámený/ schválený	Upravený	Skutočnosť
Limit verejných výdavkov celkový	1 274 234	1 358 186	1 305 755
- Rozpočet	1 177 534	1 241 080	1 202 759
v tom zahrnuté prostriedky	60 000	80 406	80 406
v tom imputované poistné	36 700	36 700	22 590
- Číslo a názov samostatného účtu			
v tom zahrnuté prostriedky			
v tom imputované poistné			

*Pozn.: Všetky údaje sú uvedené v súlade s modulom RIS.LVV

Limit verejných výdavkov v roku 2025 bol stanovený vo výške 1 274 234 EUR. V priebehu roka bol upravený na výšku 1 358 186 EUR. Skutočnosť za rok 2025 bola vo výške 1 305 755 EUR. Limit verejných výdavkov na rok 2025 nebol prekročený.

5.6 NÁKLADY A VÝNOSY, HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK

NÁKLADY:

Účtovná trieda 5

50 – Spotrebované nákupy

501 – Spotreba materiálu

v tom:

- spotreba materiálu 39 685 EUR:
  - poľnohospodárske a záhradnícke produkty 35 EUR,

- spotreba PHM 2 768 EUR,
- palivá ako zdroj energie, olej a mazivá 10 EUR,
- tlačené knihy, brožúry a letáky 2 632 EUR,
- noviny, denníky, periodiká a časopisy 573 EUR,
- knihársky a tlačový materiál 10 520 EUR,
- chemické výrobky 6 EUR,
- čisté a rôzne chemické výrobky 20 EUR,
- kancelárske potreby 135 EUR,
- kancelársky materiál – tonery 1 104 EUR,
- výpočtová technika 10 EUR,
- výpočtová technika – spotrebný materiál 4 898 EUR,
- výpočtová technika – náhradné diely 1 047 EUR,
- elektromateriál 908 EUR,
- zdravotnícke vybavenie a spotrebný materiál 105 EUR,
- čistiace a hygienické potreby 11 EUR,
- časti a príslušenstvo vozidiel a náhradné diely 17 EUR,
- zariadenie interiéru 37 EUR,
- elektrospotrebiče 7 696 EUR,
- čistiace a leštiace výrobky 1 275 EUR,
- vodoinštalčný materiál 138 EUR,
- stavebný materiál 43 EUR,
- ostatné 63 EUR,
- PČ – tlačené knihy, brožúry a letáky 5 634 EUR.

502 – Spotreba energie

v tom:

- spotreba energie 48 110 EUR:
  - vodné a stočné 3 936 EUR,
  - plyn 19 896 EUR,
  - elektrická energia 24 278 EUR.

504 – Predaný tovar

Predaný tovar bol k 31. 12. 2025 vo výške 119 EUR.

51- Služby

511 – Opravy a udržiavanie

v tom:

- servis, údržba, opravy a výdavky s tým spojené 6 835 EUR:
  - servis, údržba, opravy a výdavky s tým spojené 4 772 EUR,
  - rutinná a štandardná údržba – telekomunikačnej techniky 339 EUR,
  - rutinná a štandardná údržba – prev. strojov, prístrojov., zariadení, techniky 500 EUR,
  - revízie a servis 689 EUR,
  - údržba, obsluha vlastného tepelného zariadenia 534 EUR.

512 – Cestovné

v tom:

- pracovné cesty 5 002 EUR:
  - tuzemské pracovné cesty 4 357 EUR,
  - zahraničné pracovné cesty 645 EUR.

513 – Náklady na reprezentáciu

Náklady na reprezentačné boli k 31. 12. 2025 čerpané vo výške 2 628,06 EUR, výhradne v súvislosti s dôležitými udalosťami a pracovnými jednami. Náklady na reprezentáciu v roku 2025 boli o niečo vyššie oproti predchádzajúcim rokom z dôvodu organizovania medzinárodnej konferencie Aktuálne postavenie Braillovho písma a jeho využitie v budúcnosti v SKN.

518 – Ostatné služby

v tom:

- Ostatné služby 117 336 EUR:
  - nákup licencií a licenčné poplatky 3 966 EUR,
  - právne, ekonomické a iné poradenstvo 2 464 EUR,
  - advokátske služby 1 640 EUR,
  - služby v oblasti informačno-komunikačných technológií 15 400 EUR,
  - propagácia, reklama a inzercia 40 EUR,
  - školenia, kurzy, konferencie 448 EUR,
  - strážna a bezpečnostná služba 297 EUR,
  - telekomunikačné služby – mobilní operátori 2 198 EUR,
  - telekomunikačné služby – pevná linka 1 754 EUR,
  - internet – mobilní operátori 439 EUR,
  - internet – pevná linka 6 396 EUR,
  - znalecké posudky 179 EUR,
  - revízie a kontroly 4 288 EUR,
  - náklady na správu budov 2 500 EUR,
  - obstaranie web sídla 1 553 EUR,
  - autorské honoráre (autorské odmeny za načítanie zvukových kníh a časopisov, autorské odmeny za príspevky do časopisov) 41 283 EUR,
  - odmeny, provízie 1 100 EUR,
  - BOZP a PO 1 350 EUR,
  - remeselné služby 1 168 EUR,
  - tlačiarenské služby 19 557 EUR,
  - ostatné služby 5 197 EUR,
  - poštové služby 4 119 EUR.

52 – Osobné náklady

v tom:

- osobné náklady 1 020 011 EUR:
  - mzdové náklady 691 588 EUR:
    - mzdové náklady EK 637027 – HR 863 EUR,
    - mzdové náklady EK 611000-002 VS – HR 502 021 EUR,
    - mzdové náklady EK 612001-002 VS – HR 110 368 EUR,
    - mzdové náklady EK 612002-002 VS – HR 13 701 EUR,
    - mzdové náklady EK 614000-002 VS – HR 64 635 EUR,
  - náklady na zákonné sociálne poistenie 242 494 EUR:
    - nemocenské poistenie EK 625001-002 VS – HR 9 798 EUR,
    - starobné poistenie EK 625002-002 VS – HR 97 999 EUR,
    - starobné poistenie EK 625002-007 OS – HR 121 EUR,
    - úrazové poistenie EK 625003-002 VS – HR 5 606 EUR,
    - úrazové poistenie EK 625003-007 OS – HR 7 EUR,
    - invalidné poistenie EK 625004-002 VS – HR 19 258 EUR,

- poistenie v nezamestnanosti EK 625005-002 VS – HR 6 246 EUR,
- rezervný fond EK 625007-002 VS – HR 33 247 EUR,
- rezervný fond EK 625007-007 OS – HR 41 EUR,
- zdravotné poistenie VŠZP EK 621000-002 VS – HR 50 897 EUR,
- zdravotné poistenie ostatné EK 623000-002 VS – HR 19 274 EUR,
- ostatné sociálne poistenie 19 109 EUR:
  - DDS – odvody EK 627000-002 VS – HR 19 109 EUR,
- zákonné sociálne náklady 59 694 EUR:
  - povinný prídely do SF – EK 637016 9 135 EUR,
  - odchodné podľa ZP – EK 642013 – HR 2 376 EUR,
  - finančný príspevok na stravovanie – EK 642014 – HR 44 079 EUR,
  - náhrady príjmu pri DPN – EK 642015 – HR 3 953 EUR,
  - OOPP – pracovné odevy, obuv 151 EUR,
- ostatné sociálne náklady 7 126 EUR:
  - odchodné nad rámec ZP – 642013 – HR 7 126 EUR.

53 – Dane a poplatky

v tom:

- dane a poplatky 5 413 EUR:
  - daň z nehnuteľností 1 496 EUR,
  - ostatné dane a poplatky 3 917 EUR:
    - diaľničné známky 180 EUR,
    - notárske a súdne poplatky 950 EUR,
    - komunálny odpad 2 787 EUR.

54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť

v tom:

- iné prevádzkové náklady 3 242 EUR:
  - predaný materiál 462 EUR,
  - ostatné prevádzkové náklady 2 780 EUR:
    - členské príspevky 250 EUR,
    - poistenie dopravných prostriedkov 2 397 EUR,
    - ostatné poistenie 133 EUR.

55 – Odpisy, rezervy a opravné položky

Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku boli k 31. 12. 2025 vo výške 94 203 EUR. Tieto odpisy nie sú rozpočtované.

v tom:

- odpisy a opravné položky k dlhodobému majetku 94 388 EUR:
  - odpisy DHM a DNM 94 203 EUR,
  - tvorba ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti 185 EUR.

56 – Finančné náklady

v tom:

- finančné náklady 122 EUR:
  - ostatné finančné náklady (bankové poplatky – ŠP) 122 EUR.

59 – Dane z príjmov

v tom:

- dane z príjmov 9 EUR:
  - splatná daň z príjmov (daň z príjmov vyberaná zrážkou) 9 EUR.

VÝNOSY:

Hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov

- Tržby z hlavnej činnosti

SKN dosahuje tržby len za hlavnú činnosť, vedľajšiu činnosť nerealizuje.

Výnosy celkom boli k 31. 12. 2025 vo výške 1 345 805 EUR.

Z toho:

Účtovná trieda 6

60 – Tržby za vlastné výrobky (62 030 EUR)

601 – Tržby za vlastné výrobky (53 912 EUR)

v tom:

- knihy, publikácie, periodiká 16 010 EUR,
- tržby za vlastné výrobky – ostatné 37 902 EUR.

602 – Tržby za tovar (7 788 EUR)

v tom:

- tržby z predaja tlačových služieb 4 793 EUR,
- ostatné služby 2 995 EUR.

604 – Tržby za tovar (330 EUR)

v tom:

- tržby za predaný tovar 330 EUR.

64 – Ostatné výnosy (462 EUR)

Ostatné výnosy boli k 31. 12. 2025 vo výške 462 EUR.

Z toho:

- tržby z predaja materiálu vo výške 462 EUR.

65 – Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia

v tom:

653 – Zúčtovanie ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti

66 – Finančné výnosy (50 EUR)

v tom:

662 – Úroky – bankové úroky (50 EUR)

Finančné výnosy boli k 31. 12. 2025 vo výške 50 EUR.

68 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v ŠRO a ŠPO (1 283 263 EUR)

v tom:

- výnosy z bežných transferov zo ŠR: 1 168 270 EUR,
- výnosy z kapitálových transferov zo ŠR: 94 203 EUR,
- výnosy z bežných transferov od ostatných: 20 737 EUR,
- výnosy z bežných transferov mimo VS: 53 EUR.

Rekapitulácia výnosov: Výnosy celkom k 31. 12. 2025 boli vo výške 1 345 805 EUR.

Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči nevykonáva podnikateľskú činnosť a hospodársky výsledok má vyčíslený len za hlavnú činnosť. Náklady v roku 2025 boli vo výške 1 342 901,15 EUR, výnosy vo výške 1 345 805,03 EUR. V účtovnej závierke k 31. 12. 2025 SKN dosiahla kladný hospodársky výsledok pred zdanením vo výške 2 913,33 EUR, hospodársky výsledok po zdanení bol vo výške 2 903,88 EUR.

UKAZOVATEĽ	SCHVÁLENÝ ROZPOČET 2025	UPRAVENÝ ROZPOČET 2025	SKUTOČNOSŤ k 31. 12. 2025	ROZDIEL (6-5)
5 – TRIEDA	1 237 534 (1 177 534)	1 319 766 (1 239 360)	1 342 901	2 904
6 – TRIEDA	1 237 534 (1 177 534)	1 319 766 (1 239 360)	1 345 805	

ROZDIEL: VÝNOSY – NÁKLADY: 1 345 805 EUR – 1 342 901 EUR = 2 904 EUR

5.7 PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči nevykonáva podnikateľskú činnosť a hospodársky výsledok má vyčíslený len za hlavnú činnosť.

6 ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI

POČET ZAMESTNANCOV

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2025 č. MK-3922/2025-431/2695 zo dňa 17. 1. 2025 stanovilo pre Slovenskú knižnicu pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči orientačný ukazovateľ – priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov v počte 43,0.

K 31. 12. 2025 bol **priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov 40,6**.

K 31. 12. 2025 bol **evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách 41**, z toho 28 žien, čo predstavuje 68,3 % podiel. Z evidenčného počtu zamestnancov bol vyňatý 1 zamestnanec na rodičovskej dovolenke.

FLUKTUÁCIA ZAMESTNANCOV

Fluktuácia zamestnancov v roku 2025 bola nasledujúca:

- počet nových pracovných pomerov 2
- počet skončených pracovných pomerov 4

Z dôvodu potreby konsolidácie verejných financií vyplynula pre rezort kultúry povinnosť pristúpiť k redukcii pracovných miest vo výške 10 %, pričom zníženie pracovných miest sa týkalo všetkých rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. V zmysle vyššie uvedeného riaditeľ SKN na základe svojich oprávnení, ktoré mu vyplývajú zo zriaďovacej listiny a organizačného poriadku SKN prijal organizačné zmeny spočívajúce v **zrušení štyroch systematizovaných pracovných miest počas roka 2025**. V dôsledku toho sme indikovali riziká, ktoré súvisia s realitou splnenia jednotlivých cieľov a ich ukazovateľov v kontexte uzatvoreného kontraktu medzi MK SR a SKN na ďalšie roky.

ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV K 31. 12. 2025

	Počet
vedúci zamestnanci	7
odborní zamestnanci knižníc	24
administratívni zamestnanci	5
ostatní (robotníci, prev. zamestnanci)	5
Spolu	41

V SKN je zavedený dvojstupňový systém riadenia. Základným organizačným stupňom riadenia a rozhodovania, nositeľom úloh organizácie je oddelenie.

V súlade s organizačnou štruktúrou vo vedúcich funkciách pôsobilo 7 zamestnancov, z toho:

- 1 zamestnanec vo funkcii riaditeľ,
- 6 zamestnancov vo funkcii vedúci oddelenia.

Podiel žien vo vedúcich funkciách: 71,4 %.

Organizačnú štruktúru podrobne upravuje organizačný poriadok SKN, ktorý spolu s ďalšími internými riadiacimi aktmi ustanovuje vnútorné organizačné členenie SKN, pôsobnosti a vzájomné vzťahy organizačných útvarov SKN, rozsah oprávnení a zodpovednosti vedúcich zamestnancov na jednotlivých stupňoch riadenia.

KVALIFIKAČNÁ ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV K 31. 12. 2025

VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	ÚSO	SO	Z
22	1	16	0	2

Zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním 1. a 2. stupňa tvorili 56,1 % z celkového počtu zamestnancov.

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV K 31. 12. 2025

Do 25 r.	26–30 r.	31–35 r.	36–40 r.	41–45 r.	46–50 r.	51–55 r.	56–60 r.	Nad 60r
0	2	1	5	6	6	7	10	4

Priemerný vek zamestnancov bol 49,61 roka.

ZAMESTNÁVANIE OBČANOV SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

SKN zamestnávala 9 zamestnancov so zdravotným postihnutím, z toho 1 zamestnanec pracoval na skrátený pracovný úväzok.

Podľa § 55 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov má SKN priznané postavenie chránenej dielne, v ktorej sme zamestnávali 7 osôb so zdravotným postihnutím.

DOHODY O PRÁČACH VYKONÁVANÝCH MIMO PRACOVNÉHO POMERU

V hodnotenom období bola uzatvorená 1 dohoda o pracovnej činnosti.

VÝBEROVÉ KONANIE

V súlade s § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov sa v roku 2025 uskutočnilo výberové konanie na miesto vedúceho/vedúcej oddelenia zvukových štúdií. Na základe výsledkov výberového konania a odporúčania výberovej komisie riaditeľ vymenoval od 1. 7. 2025 za vedúcu oddelenia zvukových štúdií Ing. Danielu Bonkovú.

ODMEŇOVANIE ZAMESTNANCOV

Odmeňovanie zamestnancov upravuje zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na rokovaní vlády Slovenskej republiky dňa 21. 05. 2025 bol schválený uznesením č. 279/2025 materiál „Návrh na zabezpečenie vyplatenia odmeny v sume 800 eur a uvoľnenie finančných prostriedkov z kapitoly Všeobecná pokladničná správa“ pre zamestnancov v štátno-zamestnaneckom pomere a v pracovnom pomere, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení neskorších predpisov. Odmena bola dohodnutá v rámci kolektívneho vyjednávania o kolektívnych zmluvách vyššieho stupňa v štátnej službe a verejnej službe na rok 2025. Rozpočtovým opatrením č. 4 zo dňa 22. 07. 2025 boli pre SKN upravené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2025 v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť v kategórii 600 Bežné výdavky o + 46 332 EUR, z toho 610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o + 34 000 EUR a 620 Poistné a príspevok do poisťovní o + 12 252 EUR. Týmto rozpočtovým opatrením boli poskytnuté finančné prostriedky na refundáciu odmeny v sume 800 EUR, ktorá bola zamestnancom vyplatená vo výplatnom termíne za mesiac máj 2025.

Finančné odmeňovanie bolo kľúčovým nástrojom motivácie zamestnancov a hodnotenia kvality ich pracovného výkonu.

PRIEMERNÝ MESAČNÝ PLAT ZAMESTNANCOV

Rok	Suma v eurách
2023	1 361,00
2024	1 535,00
2025	1 421,00

Priemerný mesačný plat za rok 2025 bol vo výške 1 421 EUR, z toho zo štátneho rozpočtu vo výške 1 288 EUR. Oproti roku 2024 je to pokles o 114 EUR.

Objem mzdových výdavkov zamestnancov SKN na rok 2025 bol rozpočtovaný vo výške 690 725 tis. eur, čo je oproti rozpočtu na rok 2024 menej o 20,5 % (178 tis. eur). Klesajúce reálne príjmy zamestnancov môžu mať negatívny vplyv nielen na kvantitu, ale aj na kvalitu zamestnancov.

AKTIVITY NA ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

SKN kladie dôraz na budovanie znalostného kapitálu svojich zamestnancov. Obsah vzdelávania v roku 2025 bol zameraný na skvalitňovanie a pripravenosť zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme na plnenie úloh vyplývajúcich z opisov ich pracovných činností. Zvýšenú pozornosť sme venovali podpore odborných a osobnostných kompetencií zamestnancov prostredníctvom účasti na seminároch, školeniach či iných vzdelávacích aktivitách.

Rekvalifikačné vzdelávanie:

- **Knižnično-informačné činnosti a manažment knižníc: Knižničné služby a interakcia s používateľmi.** Dve knihovníčky absolvovali akreditovaný vzdelávací program organizovaný Filozofickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, vzdelávanie bolo úspešne ukončené záverečnou skúškou dňa 17. 10. 2025.

Vzdelávacia činnosť:

- ESET Security Days 2025, 9. 4. 2025, online,
- Pracovná porada k projektu NAKIS5G – Národná platforma knižničných informačných služieb SR novej generácie, Štátna vedecká knižnica, Banská Bystrica, 14. 2. 2025,
- Knižnično-informačný systém – riešenie pre malé a stredné knižnice, Slovenská národná knižnica, Martin, 18. 3. 2025, online seminár,
- Ochrana osobných údajov pri poskytovaní knižnično-informačných služieb, Slovenská národná knižnica, Martin, 15. 5. 2025, online podujatie,
- Online katalóg: Moderné technológie v službách knižníc, Slovenská národná knižnica, Martin, 24. 6. 2025, online seminár,
- konferencia Knižnice 2025 – Udržateľná budúcnosť, Žilinská univerzita, Žilina 23. – 24. 9. 2025,
- Na slovíčko knihovníci (3. ročník) – diskusia venovaná reflexii záverov konferencie Knižnice 2025 a vytvoreniu dialógu o ďalších aktuálnych a strategicky významných témach slovenského knihovníctva, Slovenská národná knižnica, Martin, 7. 10. 2025, online diskusné fórum,
- medzinárodný odborný seminár Inklúzia – sprístupňovanie – služby: výmena skúseností knižníc krajín V4, Štátna vedecká knižnica, Banská Bystrica, 7. – 8. 10. 2025,
- Bezpečné prostredie v knižnici (riešenie konfliktných situácií), Slovenská národná knižnica, Martin, 11. 11. 2025, online seminár,
- Legálne v knižnici: Orientácia v autorskom zákone, Slovenská národná knižnica, Martin, 27. 11. 2025, online podujatie.
- pracovné stretnutie k implementácii knižnično-informačného systému KOHA do knižníc, Slovenská národná knižnica, Martin, 8. 12. 2025,
- viaceré používateľské školenia k jednotlivým aplikačným modulom Centrálného ekonomického systému počas roka.

Kolektívne členstvo v profesijných združeniach:

Slovenská asociácia knižníc (zrušenie členstva v asociácii od 18. 02. 2026)

Spolok slovenských knihovníkov a knižníc

Individuálne členstvo v odborných komisiách a profesijných združeniach:

Ing. František Hasaj – člen Ústrednej knižničnej rady, poradného orgánu ministerky kultúry Slovenskej republiky

Mgr. Alena Repaská – členka odbornej komisie Fondu na podporu umenia pre podprogram 5.1 Knižnice, členka komisie na tvorbu zbierok Múzea špeciálneho školstva v Levoči

Mgr. Norbert Végh – člen celoslovenského výboru Spolku slovenských knihovníkov a knižníc

Mgr. Michal Tkáčik – člen pracovnej skupiny Braille Workgroup of European Blind Union, člen pracovnej skupiny pre kompenzačné pomôcky Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, člen pracovnej skupiny externých spolupracovníkov Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR v PVV projekte Kvalitnejšie učebnice a učebné materiály, člen odbornej komisie pre edukačné publikácie Národného inštitútu vzdelávania a mládeže

INTERNÉ RIADIACE AKTY A ANALYTICKÉ MATERIÁLY

- Správa o činnosti a hospodárení za rok 2024,
- Bezpečnostný projekt na ochranu osobných údajov – aktualizácia projektu v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Dodatok č. 5 k Smernici o zabezpečení stravovania zamestnancov Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči zo dňa 01. 12. 2025,
- Dodatok č. 9 ku Kolektívnej zmluve zo dňa 11. 12. 2025.

HODNOTENIE ÚLOH Z NÁRODNÝCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTOV

- Plnenie úloh v oblasti výkonu štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí – odpočet plnenia za rok 2024 a plánované aktivity v roku 2025,
- Národná stratégia na ochranu detí pre násilím – odpočet plnenia za rok 2024,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím – odpočet plnenia za rok 2024 a návrh na jeho aktualizáciu,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 – odpočet plnenia za roky 2023 a 2024,
- Akčný plán pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025 – odpočet plnenia za roky 2024 a 2025,
- Akčný plán ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na roky 2021 – 2025 – odpočet za rok 2025,
- Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028 – odpočet plnenia za rok 2025,
- Migračná politika Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2025 – odpočet za roky 2024 a 2025.

7 HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V DANOM ROKU

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči je celoštátnou špeciálnou knižnicou a súbežne aj vydavateľstvom periodických a neperiodických publikácií a dokumentov v Braillovom písme, vo zvukovom zázname, vo zväčšenom type písma,

v reliéfnej grafike a v elektronickej forme. Zároveň je jedným z najvýznamnejších subjektov v oblasti plnenia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v Slovenskej republike. Poslaním SKN je umožniť a zabezpečiť zrakovo postihnutým osobám a osobám s poruchami čítania bezbariérový prístup k zverejňovaným informáciám, kultúre či vzdelávaniu.

Jedným z konkrétnych krokov na zlepšenie prístupu k Braillovmu písmu je komplexné uplatňovanie Marakéšskej zmluvy, ktorá okrem iného umožňuje bezplatnú cezhraničnú výmenu diel prístupných pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s poruchami čítania. V roku 2025 SKN podnikla adresné opatrenia na **uzavretie dohody o autorizovanom subjekte medzi SKN ako oprávnenou osobou za Slovenskú republiku a Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) za konzorcium Accessible Books Consortium (ABC) a stala sa súčasťou globálnej knižnej služby ABC (Global Book Service)**, ktorá umožňuje zúčastneným knižniciam pre nevidiacich a organizáciám slúžiacim ľuďom s postihnutím tlače získať prístupný obsah, ktorý potrebujú.

Činnosť SABP hodnotíme v roku 2025 ako mimoriadne intenzívnu, systematickú a naplnenú. Za najvýznamnejšie úspechy považujeme dôstojnú a odborne kvalitnú realizáciu aktivít k 200. výročiu vzniku Braillovho písma, vysoký počet uskutočnených podujatí a stabilné napĺňanie regulačnej, vzdelávacej, osvetovej, kooperačnej a konzultačnej funkcie SABP. Významným prínosom bolo rozvíjanie odbornej spolupráce v rámci Rady SABP, ktorá aj v jubilejnom roku aktívne plnila svoju odbornú a poradnú úlohu, ako aj prehlbovanie partnerstiev s domácimi vzdelávacími, kultúrnymi a rehabilitačnými inštitúciami. Za dôležitý považujeme aj rastúci spoločenský presah činnosti SABP, ktorý sa prejavil prezentovaním Braillovho písma na prestížnych podujatiach vrátane konferencie TEDx a ďalších odborných fór, ako aj organizovaním vlastnej medzinárodnej konferencie zameranej na aktuálne postavenie a budúcnosť brailu. Posilnená medzinárodná spolupráca, odborná reprezentácia Slovenskej republiky na zahraničných podujatiach a systematické budovanie odborného renomé SABP potvrdzujú stabilné a rastúce postavenie autority v národnom aj medzinárodnom kontexte.

Slepecká tlač, a to nielen u nás, ale aj v zahraničí čelí výzvam v podobe poklesu predplatiteľov. Poklesom predplatiteľov sa každoročne zaoberáme v snahe zamedziť výraznejšiemu prepadu. Našou snahou je zintenzívniť osvetu a propagáciu periodík na všetkých možných úrovniach a podchytiť súčasných predplatiteľov, ktorí majú o časopisy trvalejší záujem. Ako motiváciu sa snažíme využiť aj súťaže, ich odmeňovanie, zatriktívniť časopisy prílohami. Aj v čase poklesu všeobecného záujmu vydávanie časopisov pre zrakovo a inak zdravotne postihnutých je výsostne opodstatnené a v zastúpení tlače v rámci Slovenska osobité, nakoľko ide o špecifickú skupinu čitateľov s nárokmi i právami na prístupnosť k informáciám. Širokou škálou oblastí cielených na ich zdravotné postihnutie časopisy poskytujú servis informácií, ktoré nájdú v iných periodikách často len okrajovo a sporadicky.

V snahe o udržanie kvantity aj kvality produkcie zvukových kníh a zvukových časopisov sme pristúpili k postupnej transformácii zvukových časopisov reprodukováných ľudským hlasom na ich ozvučenie voľne dostupnými syntetickými ženskými aj mužskými hlasmi. Kvalitná syntéza dnes dokáže poskytnúť poslucháčom/čitateľom aktuálne a zrozumiteľné informácie. K tomuto kroku sme sa rozhodli pristúpiť z dôvodu konsolidačných opatrení. Od 1. januára 2025 došlo k zníženiu počtu zamestnancov aj v oddelení zvukových štúdií, z pôvodných 7 na 6 zamestnancov. Z tohto dôvodu bola dočasne prerušená digitalizácia analógových nahrávok starších ročníkov zvukových časopisov. V tejto činnosti plánuje oddelenie v rámci svojich kapacitných možností pokračovať.

Vysoko citlivou a rizikovou je téma **personálnej stabilizácie v SKN**.

K **plošnému znižovaniu počtu zamestnancov** v posledných dvoch rokoch sme však boli nútení pristúpiť bez relevantných podkladových analýz, ktoré by zohľadňovali potreby inštitúcie a možnosti obhajoby na ponechanie pôvodnej systematizácie miest. Zrušenie ďalších systematizovaných pracovných miest aj v roku 2025 zapríčinilo kumulovanie pracovných činností, často nelogické a nesystémové, čo má dopad aj na kvalitu výkonu týchto pracovných činností.

Zabezpečenie bezproblémového a efektívneho výkonu zverených úloh predpokladá kvalitné a vysoko odborné ľudské zdroje a taktiež finančné prostriedky na ich **zodpovedajúce mzdové ohodnotenie**. Ani valorizácia plátov v rokoch 2022 a 2023 nezabránila poklesu reálnych miezd zamestnancov SKN. Systém odmeňovania vo verejnej službe nekorešponduje s výškou minimálnej mzdy a rozdiel musíme najmenej zarábajúcim zamestnancom dorovnávať doplatkami. Zo mzdového systému sa tak vytrácajú rozdiely medzi jednotlivými pozíciami, ako aj spravodlivosť v odmeňovaní. V tejto súvislosti upozorňujeme na dôležitosť zabezpečenia dostatočného finančného ohodnotenia našich zamestnancov.

Pevne veríme, že kvalita života našich používateľov sa nestane obeťou konsolidačných opatrení. Dúfame, že sa zachová funkčnosť knižnice v rozsahu, ktorý umožní plnohodnotné plnenie informačnej úlohy pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s poruchami čítania.

8 HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE

Hlavné skupiny užívateľov výstupov SKN tvoria **osoby so zrakovým postihnutím a iným zdravotným postihnutím, ktoré majú** v dôsledku svojho zdravotného postihnutia **poruchu čítania**.

Služby knižnice v hodnotenom období využilo **1 371 aktívnych používateľov**, z toho 665 využívalo aj služby digitálnej knižnice. Knižnično-informačné služby knižnice využívajú registrovaní používatelia osobne na pracoviskách, prostredníctvom zásielkovej služby, pravidelnej donáškovej služby alebo cez webovú stránku knižnice. Všetky knižnično-informačné služby sú používateľom poskytované **bezplatne**.

Rozdelenie používateľov podľa jednotlivých kategórií:

- bežný čitateľ	1 160
- deti a mládež	161
- organizácia	35
- zamestnanec knižnice	15

Verejné knižnice v SR, v ktorých sú zriadené pracoviská poskytujúce služby pre zdravotne postihnutých používateľov, registrovali **582 používateľov**. Tieto pracoviská pravidelne zásobujeme cirkulačnými súbormi zvukových kníh.

SKN má v rámci Slovenska **výhradné postavenie vo vydávaní časopisov pre osoby so zrakovým postihnutím**. V roku 2025 si **časopisy objednalo 384 predplatiteľov**. Medzi stabilnú čitateľskú základňu patria dlhoroční **starší čitatelia** preferujúci najmä brail, ale aj zvukové

časopisy, u **mladších čitateľov** prevláda záujem o elektronické médiá. Od roku 2011 bol v zriaďovacej listine SKN okruh používateľov rozšírený aj o iné zdravotné postihnutia, čo zohľadňujú aj naše periodiká a okruh tém rozširujeme aj o **recipientov s iným zdravotným znevýhodnením**. Súčasnou a zároveň perspektívnou skupinou našich čitateľov sú aj **slabozrakí ľudia a vidiaci dôchodcovia so zhoršujúcim sa zrakom**, ktorých počet podľa zdrojov Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska všeobecne stúpa. Naše periodiká sú určené **pre ženy, mladých ľudí, športovcov, priaznivcov kultúry a umenia, hudby, literatúry, vedy a techniky, šachu, profesionálnych masérov i veriacich rôznych konfesií**. Pokrývame tak široký záber ich záujmov a potrieb. SKN sa prostredníctvom vlastného literárneho klubu snaží vzdelávať aj **píšucich zrakovo postihnutých autorov** – stretnutiami s inými píšucimi zrakovo postihnutými členmi, ako aj zaujímavými hosťami z radov spisovateľov a umelecky činných ľudí.

Činnosť SABP má široké pole pôsobnosti. Tak, ako je potrebné zdôrazňovať dôležitosť Braillovho písma, hmatovej grafiky a využívania hmatu na získavanie informácií u nevidiacich ľudí a ľudí s ťažkým zrakovým postihnutím v každej oblasti života, tak aj **činnosť SABP zasahuje do viacerých oblastí a používateľmi výsledkov tejto práce je široký okruh ľudí**:

- nevidiaci používatelia Braillovho písma a hmatovej grafiky,
- partnerské organizácie na Slovensku poskytujúce služby ľuďom so zrakovým postihnutím vo oblasti vzdelávania a sociálnej rehabilitácie,
- partnerské organizácie v zahraničí, prostredníctvom ktorých SABP získava poznanie a profesionálny rast v oblasti Braillovho písma a hmatovej grafiky,
- vzdelávacie inštitúcie na Slovensku, ktoré vzdelávajú deti a žiakov so zrakovým postihnutím v prostredí špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania,
- inštitúcie v štátnej a verejnej správe, ktoré potrebujú konzultovať sprístupňovanie informácií pre osoby so zrakovým postihnutím,
- rodiny osôb so zrakovým postihnutím, ktorí majú potrebu konzultovať rôzne oblasti človeka so zrakovým postihnutím súvisiace s hmatom, čítaním brailu alebo používaním hmatovej grafiky pri orientácii,
- múzeá, galérie, dopravné spoločnosti a iné, ktoré pri sprístupňovaní svojich priestorov či výstav nevyhnutne potrebujú konzultovať inštaláciu brailových popisov, použitie hmatovej grafiky, mieru efektivity využitia brailu v prostredí a pod.,
- farmaceutické spoločnosti, ktoré si v SKN objednávajú certifikovaný preklad názvov liekov a liečiv do Braillovho písma.

Rovnako je dôležitá aj osvetová činnosť SABP, ktorej cieľovou skupinou je široká verejnosť, výrobcovia produktov a poskytovatelia služieb verejnosti.

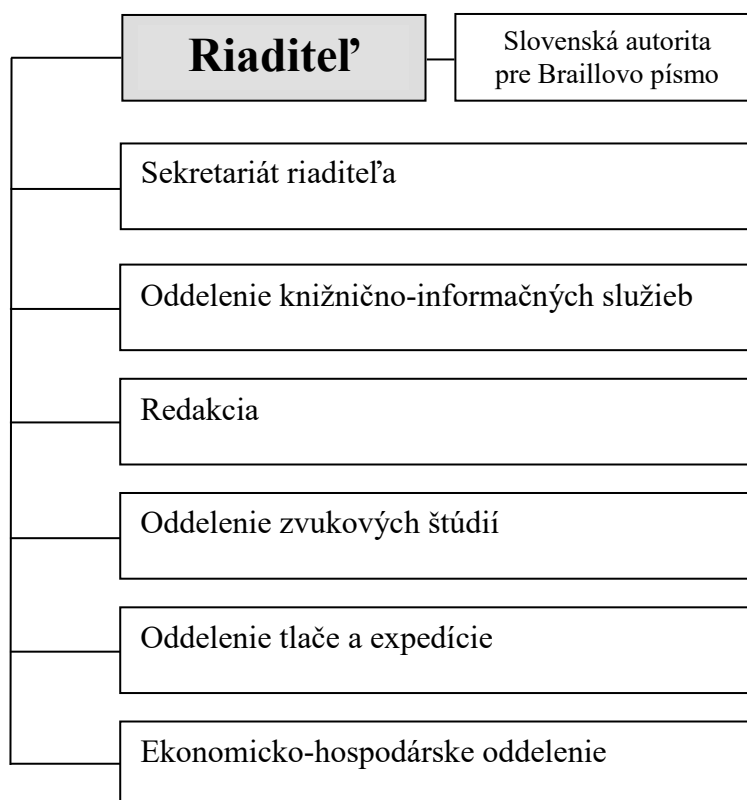
Významnou skupinou používateľov výstupov SKN sú organizácie reprezentujúce osoby so zdravotným postihnutím, predovšetkým **Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska**, ďalej **výchovno-vzdelávacie, kultúrne a ďalšie inštitúcie** (školy, múzeá, galérie, knižnice, štátne úrady, organizácie verejnej správy a samosprávy, občianske združenia atď.) **vyvíjajúce aktivity v prospech zdravotne postihnutých** prostredníctvom služieb a produktov SKN.

Prílohy:

Príloha č. 1: Organizačná štruktúra SKN platná k 31. 12. 2025

Príloha č. 2: Zhodnotenie výsledkov interných a externých kontrol a interných a externých auditov v roku 2025 a opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov

**ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA
SLOVENSKEJ KNIŽNICE PRE NEVIDIACICH MATEJA HREBENDU V LEVOČI
PLATNÁ K 31. 12. 2025**

**ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV INTERNÝCH A EXTERNÝCH KONTROL
A INTERNÝCH A EXTERNÝCH AUDITOV V ROKU 2025
A OPATRENÍ PRIJATÝCH NA NÁPRAVU ZISTENÝCH NEDOSTATKOV**

1. Kontrolný orgán: Inšpektorát práce Prešov
Dátum výkonu kontroly: 22. 05. 2025 – 10. 09. 2025
Predmet kontroly:

Výkon inšpekcie práce

- a) v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zameraný na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľa vo vzťahu k špecifickým nebezpečenstvám, ktoré osobitne ovplyvňujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov so zdravotným postihnutím, na kontrolu posudzovania rizika vykonávanej práce špecificky pre zamestnancov so zdravotným postihnutím, zlepšovania pracovných podmienok a ich prispôsobovanie zamestnancom so zdravotným postihnutím, na kontrolu zaraďovania zamestnancov so zdravotným postihnutím na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav, schopnosti, vek, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť, na kontrolu pravidelného, preukázateľného a zrozumiteľného oboznamovania a informovania zamestnancov so zdravotným postihnutím s predpismi na zaistenie BOZP, so zásadami bezpečnej práce, zásadami ochrany zdravia pri práci, zásadami bezpečného správania na pracovisku a s bezpečnými pracovnými postupmi a na overovanie ich znalostí, na kontrolu poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov zamestnancom so zdravotným postihnutím podľa zoznamu vypracovaného zamestnávateľom a na zabezpečovanie činnosti v oblasti BOZP odborne spôsobilými osobami;
- b) v oblasti pracovnoprávných vzťahov zameraný na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľa pri vzniku a skončení pracovného pomeru zamestnancov so zdravotným postihnutím a informačnej povinnosti, na kontrolu rozvrhovania pracovného času a vedenia evidencie pracovného času zamestnancov so zdravotným postihnutím, na dodržiavanie limitov pracovného času, na kontrolu odmeňovania zamestnancov so zdravotným postihnutím najmä vo vzťahu k minimálnym mzdovým nárokom podľa vybraných ustanovení zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonníka práce“);
- c) zameraný na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania podľa zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výsledok kontroly: Vykonanou inšpekciou práce neboli zistené nedostatky.

Prijaté opatrenia: Bez prijatých opatrení.

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2025

Zostavili: PhDr. Mária Bendíková, vedúca sekretariátu riaditeľa
Mgr. Alena Repaská, vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb
V spolupráci s: Ing. Marián Ferko, vedúci ekonomicko-hospodárskeho oddelenia
Mgr. Michal Tkáčik, hlavný koordinátor Slovenskej autority pre Braillovo písmo
Ing. Daniela Bonková, vedúca oddelenia zvukových štúdií
Ing. Miroslava Kučerová, vedúca oddelenia tlače a expedície
Mgr. Daniela Dubivská, vedúca redakcie

Vydala: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Štúrova 36, Levoča

Marec 2026